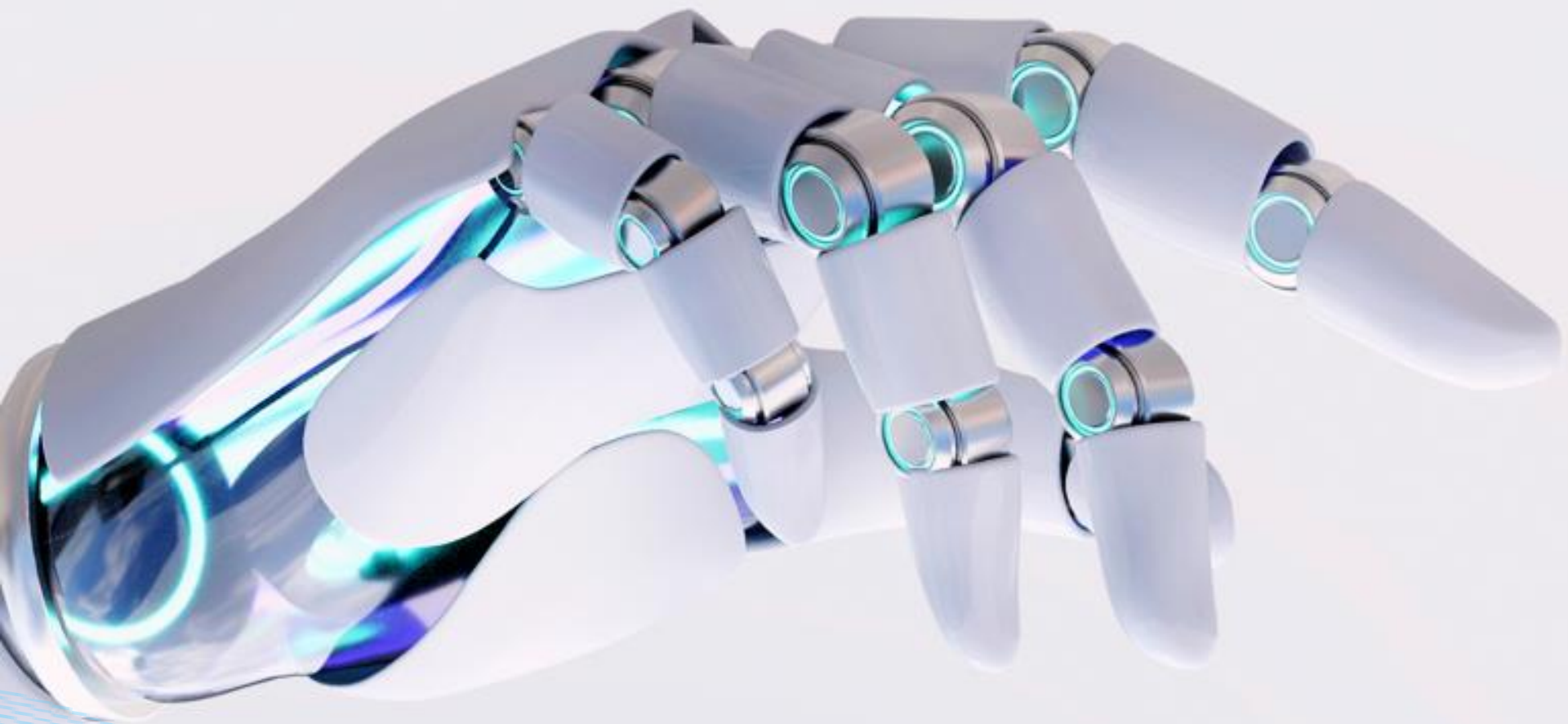

BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ A UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

Conferința științifico-practică

TRADIȚIE ȘI NOI PARADIGME DE CERCETARE ÎN BIBLIOTECONOMIE,

ediția a IV-a

29 aprilie 2026

Inteligența artificială și transformarea comportamentului informațional al utilizatorilor bibliotecii

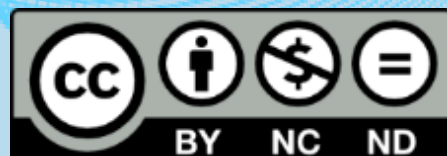
Tatiana PRIAN, bibliotecară principală

prian.tatiana@usarb.md

Gherda PALII, bibliotecară

gherda.palii@gmail.com

Centrul de Informatizare, Biblioteca Științifică a USARB

Mesaj cheie

Inteligența artificială transformă modul în care comunicăm, lucrăm și accesăm informația, devenind un instrument nelipsit în viața de zi cu zi. În biblioteci, aceasta deschide noi oportunități: facilitează accesul rapid la resurse, personalizează experiența utilizatorilor și modernizează serviciile prin automatizare și soluții digitale avansate.

Inteligența artificială nu schimbă educația prin simpla existență, ci prin modul în care este utilizată și înțeleasă.

IA nu înlocuiește gândirea critică, ci o face mai necesară ca oricând.

Oamenii nu folosesc tehnologia pentru că există, ci pentru că o consideră utilă.

Relația cu inteligența artificială nu este doar tehnică, ci și emoțională.

IA nu transformă automat sistemul educațional

- Impactul IA depinde de:
 - nivelul de utilizare
 - competențele digitale ale utilizatorilor
 - percepțiile față de tehnologie
- Contribuții principale:
 - eficientizarea activităților academice
 - facilitarea accesului la informație
 - personalizarea serviciilor de bibliotecă
- Condiții pentru valorificare:
 - alfabetizare digitală adecvată
 - încredere în tehnologie
 - suport instituțional

Mesaj:

Inteligența artificială nu schimbă educația prin simpla existență, ci prin modul în care este utilizată și înțeleasă.

NGOC, Ha Duc; Huy Hoang LE and Xuan Hung VU. Transforming Education with Emerging Technologies in Higher Education: A Systematic Literature Review. *International Journal of Higher Education*. Online. 2020, vol. 9, nr. 5, pp. 252-258. E-ISSN 1927-6052. Disponibil: <https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n5p252>

4. Results

4.1 How do Existing Studies Characterize Teachers' Perception in Transforming Education with Emerging Technologies?

Finding 1: Teachers' interest and institutional opinion leaders play an important role in transforming education with emerging technologies. The rapid development of technology has both created challenges for educational institutions, but also created excitement among some teachers who are excited to be part of the transition from traditional to modern academics (Yasir Chaudhry & Malik, 2014). In a study by Backhouse (2013) shows that faculty participating in new technologies are asserting their own creativity and asserting a more positive position in the challenging context of modern higher education. While social media and Web 2.0 technologies continue to change students' learning trends and interests, higher education institutions need to capture the applicability of these new tools in all types of learning environments (Pacansky-Brock, 2013). In a study by Gachago (2013) shows that emerging technologies have a significant influence in enhancing pedagogical practice, particularly regarding timely feedback, cooperation and interaction between educators and students, such as social networking sites, blogs. However, institutional constraints of schools have been shown to affect educators' willingness to use emerging technologies in practice (Gachago, 2013). Therefore, in order to capture the potential of emerging technologies to improve teaching and learning activities, higher education institutions need to create a favorable educational environment by recognizing the influence of emerging technology and developing policies that encourage the participation of all organizational systems with emerging technologies (Gachago, 2013).

Finding 2: The rapid and diverse development of emerging technologies, along with the dichotomy between the technologies used for teaching in higher education institutions and the technologies owned and used by students,

IA în educație: oportunități și riscuri

- Utilizări principale:
 - elaborare de conținut
 - dezvoltare materiale didactice
 - suport pentru cercetare
- Limitări:
 - rezultate uneori imprecise sau neadecvate
 - necesitatea rafinării solicitărilor
- Riscuri:
 - acceptarea necritică a informațiilor
 - conținut superficial sau eronat
- Necesită:
 - competențe de evaluare critică
 - utilizare etică și responsabilă

Mesaj:
Relația cu inteligența artificială nu este doar tehnică, ci și emoțională.

UNESCO. Guidance for generative AI in education and research. Paris: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2023. 44 p. ISBN 978-92-3-100612-8. Disponibil: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000386693>

2. Controversies around generative AI and their implications for education

Having previously discussed what GenAI is and how it works, this section examines controversies and ethical risks raised by all GenAI systems and considers some of the implications for education.

Implications for education and research

Researchers, teachers and learners should take a critical view of the value orientations, cultural standards and social customs embedded in GenAI

2.1 Worsening digital poverty

As noted earlier, GenAI relies upon huge amounts of

data and massive computing power. Iterative innovations in AI architecture, methods, which are mostly only a largest international technology economies (mostly the United States of China, and to a lesser extent Europe) that the possibility to create and reach of most companies and most those in the Global South.

As access to data becomes increasingly economic development of countries opportunities of individuals, those who do not have access to or cannot data are left in a situation of 'data poverty'. The situation is similar for advanced countries and regions where exponentially the generation and and has simultaneously intensified

Table 5. Co-designing uses of GenAI as a 1:1 coach for the self-paced acquisition of foundational skills in languages and the arts

Potential but unproven uses	Appropriate domains of knowledge or problems	Expected outcomes	Appropriate GenAI tools and comparative advantages	Requirements for the users	Required human pedagogical methods and example prompts	Possible risks
1:1 language skills coach	Language learning, including conversational practice.	Engaging learners in conversational practice to help them improve listening, speaking and writing skills by offering feedback, corrections and modelling of the mother tongue or foreign language. Helping learners improve their writing skills. Potential transformation: 1:1 language tutorials at beginner level	Starting with the list in Section 1.2, assess whether the GenAI tools are locally accessible, open source, rigorously tested or validated by authorities. Further consider the advantages and challenges of any particular GenAI tool, and ensure that it properly addresses specific human needs.	An age limit may be set for the independent conversations in view of the culturally insensitive or age-inappropriate output provided by GenAI systems. The learner must have the initial intrinsic motivation to engage in a conversation with an AI system. The learner should be able to take a critical approach to the GenAI's suggestions and check whether they are accurate.	When using general GenAI platforms, human teachers can guide learners to engage with GenAI tools to request feedback for improvement, correction of pronunciation or examples of writing. For instance: <i>Engage me in a conversation in the [x] language, helping me to continuously improve.</i> <i>Suggest some ideas to help me write about [topic x].</i>	Need to be alert to culturally insensitive or contextually inaccurate language, and the inadvertent perpetuation of stereotypes or cultural biases. Without proper pedagogical strategies to simulate learners' intrinsic motivations, it may limit children's creativity and originality, leading to formulaic writing. It may also limit opportunities for real-life interactions, plural opinions, plural expression, and critical thinking.
1:1 art coach	Technical skills in areas of art such as music and drawing.	Providing suggestions for art techniques (e.g. tips on perspective and colour), or musical composition (e.g. melody and chord progression). Potential transformation: 1:1 art teacher at introductory levels	Starting with the list in Section 1.2, assess whether the GenAI tools are locally accessible, open source, rigorously tested or validated by authorities. Further consider the advantages and challenges of any particular GenAI tool, and ensure that it properly addresses specific human needs.	Learners must have some initial aims for creating art or music, a foundational understanding of the key elements of the domain of art or music, and basic abilities to analyse the artworks or musical compositions.	Human teachers should ask learners to compare AI tools' art techniques with their own artwork. Human teachers or coaches must encourage learners to develop and apply their imagination and creativity, which GenAI cannot replace. Example prompt: <i>Suggest some ideas to inspire me to create an image on [topics/ideas].</i>	May expose children to inappropriate or offensive content, which may violate their right to safeguarding and well-being. GenAI tools raise the risk of stopping learners from developing their imagination and creativity.

Dimensiunea emoțională a utilizării IA

- Utilizarea IA este influențată de:
 - nivelul de inteligență emoțională
 - încrederea în tehnologie
- Emoții favorabile:
 - entuziasm
 - curiozitate
- Emoții inhibitoare:
 - îngrijorare
 - rezistență la schimbare
- Implicații:
 - adaptarea la IA este și un proces psihologic, nu doar tehnologic

Mesaj:
Inteligența artificială nu înlocuiește gândirea critică, ci o face mai necesară ca oricând.

SURIÁ-MARTÍNEZ, Raquel; Fernando GARCÍA-CASTILLO; Carmen LÓPEZ-SÁNCHEZ and José A. GARCÍA DEL CASTILLO. Emotional Profiles and Their Relationship with the Use of Artificial Intelligence in University Students. Behavioral Sciences. Online. 2025, vol. 15 (11), pp. 1573-. ISSN 2076-328X. Disponibil: <https://doi.org/10.3390/bs15111573>

Behav. Sci. 2025, 15, 1573

7 of 16

Simplified Path Diagram: AI Use Factors and Items

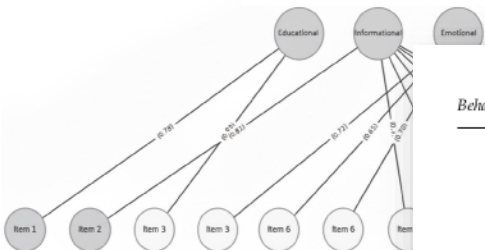

Figure 1. Path Diagram of the Three-Factor Model of AI Use Factors and Items.

The reliability of the instrument was satisfactory for each dimension.

Behav. Sci. 2025, 15, 1573

6 of 16

dimensions, explaining approximately 70% of total variance: 26% for educational support, 24% for informational support, and 18% for emotional support (see Table 1).

Table 1. AI usefulness questionnaire as an academic resource.

Items	Educational	Informational	Emotional
1. AI helps me resolve important questions.	0.78	0.20	0.15
2. AI provides clear and useful information.	0.72	0.81	0.18
		0.25	0.20
		0.18	0.72
		0.20	0.65
		0.15	0.70
		0.76	0.18
		0.69	0.22
		0.45	0.20
		0.48	0.18
		0.40	0.15
		0.35	0.30
		24	18

5. Conclusions

The present study's findings indicate that emotional intelligence profiles are a determining factor in the perception and use of AI in higher education. Students with high clarity and emotional repair tend to use AI more strategically and effectively, whereas those with regulatory deficits show significant limitations, particularly in socio-emotional use. These results highlight the need to integrate emotional competence development into university education and technology platform design as a means to optimize learning, well-being, and adaptation in an increasingly digital educational context.

Author Contributions: R.S.-M., F.G.-C. and C.L.-S. conceptualized the study. C.L.-S. and J.A.G.d.C. curated the data. R.S.-M. and C.L.-S. conducted formal analysis. R.S.-M., F.G.-C. and J.A.G.d.C. carried out the investigation. R.S.-M. and F.G.-C. developed the methodology. R.S.-M. and F.G.-C. administered the project and provided resources. J.A.G.d.C. handled software development. F.G.-C. and R.S.-M. supervised the work. R.S.-M. and J.A.G.d.C. validated the data and results. C.L.-S. was responsible for visualization. R.S.-M. and C.L.-S. wrote the original draft, and F.G.-C. and J.A.G.d.C. contributed to reviewing and editing the manuscript. All authors have read and agreed to the published version of the manuscript.

Funding: This research received no external funding.

Institutional Review Board Statement: The study was conducted in accordance with the Declaration of Helsinki, and approved by the Institutional Review Board (or Ethics Committee) of University of Alicante (protocol code UA-2025-09-22_2, approved date 22 September 2025).

Informed Consent Statement: Informed consent was obtained from all subjects involved in the study.

Data Availability Statement: The data supporting the findings of this study are available upon request from the corresponding author. Due to ethical and participant confidentiality considerations, the data cannot be openly shared publicly. The data will be provided to qualified researchers for replication or related studies, under an agreement that ensures participant privacy.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Subiectul cercetării vizează modul în care utilizatorii bibliotecii se raportează la inteligența artificială, atât ca instrument de suport pentru activitatea de studiu și cercetare, cât și ca posibil serviciu integrat în bibliotecă.

Obiectul cercetării îl constituie percepțiile, atitudinile și practicile utilizatorilor bibliotecii privind utilizarea inteligenței artificiale.

Acesta este analizat pe două direcții complementare:

1. utilizarea efectivă a instrumentelor IA în activitatea academică;
2. percepțiile privind integrarea acestora în serviciile bibliotecii și în mediul educațional.

Scopul cercetării este de a analiza modul în care utilizatorii bibliotecii *folosesc* inteligența artificială, cum o *percep* și cât de *deschiși sunt față de integrarea* acesteia în activitatea academică și în serviciile bibliotecii. Analiza urmărește identificarea principalelor tipare de utilizare și a factorilor care influențează adoptarea acestor tehnologii.

Ipotezele cercetării

H1 – Utilizare conștientă

Majoritatea respondenților utilizează în mod conștient instrumente de inteligență artificială în activitățile de studiu și cercetare.

H2 – Scopuri academice

Utilizarea inteligenței artificiale este orientată predominant spre activități de sprijin pentru realizarea sarcinilor academice, precum redactarea, traducerea, sumarizarea și explicarea conceptelor.

H3 – Competențe digitale

Utilizatorii cu competențe digitale mai ridicate utilizează inteligența artificială într-o manieră mai diversificată.

H4 – Non-utilizare

Non-utilizarea inteligenței artificiale este determinată în principal de lipsa de încredere, preocupările etice și nivelul redus de familiarizare cu tehnologia.

„Inteligența artificială în activitatea academică și în serviciile bibliotecii: percepții și practici ale utilizatorilor”

Administrat online via Google Forms

27 februarie – 18 aprilie 2026

25 de itemi,

întrebări închise (cu răspuns unic sau multiplu),
itemi de tip scală (Likert 1–5),
un item deschis opțional

3 secțiuni

- ✓ Profilul respondentului: date socio-demografice, statut academic, competențe digitale + întrebare-filtru IA.
- ✓ Experiența personală cu IA: durata, scopuri, instrumente, dificultăți, impact perceput.
- ✓ Perspective generale: rolul IA în educație, atitudinea față de integrarea în bibliotecă, emoții asociat

121 de respondenți - utilizatori ai bibliotecii.

Chestionar

Scop:

Acest chestionar face parte dintr-un studiu privind modul în care cititorii științifice a USARB utilizează și percep inteligența artificială în activitatea în serviciile bibliotecii.
Răspunsurile sunt anonime și vor fi utilizate exclusiv în scopul acestui studiu.
Durata completării este de aproximativ **7–9 minute**.

Definiție: Prin „inteligență artificială” (IA) ne referim la tehnologii și sisteme care pot îndeplini sarcini ce necesită inteligență umană, cum ar fi procesarea naturală a limbajului, recunoașterea tiparelor, automatizarea proceselor și luarea de decizii.

Perspective asupra Inteligenței Artificiale

IA în educație și cercetare

Credeți că inteligența artificială va deveni un instrument obișnuit în activitățile academice în următorii 5 ani? *

- ☐ Da
- ☐ Nu
- ☐ Nu sunt sigur(ă)

Ce rol considerați că va avea inteligența artificială peste 10 ani în educație și cercetare? *

- ☐ Va deveni un factor important în majoritatea activităților
- ☐ Va fi utilă doar pentru anumite sarcini
- ☐ Va rămâne o tehnologie opțională
- ☐ Nu va avea un impact semnificativ

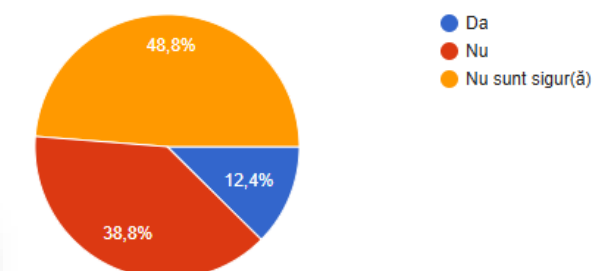
IA în bibliotecă

IA în bibliotecă

Ați întâlnit până acum instrumente sau servicii bazate pe inteligență artificială în bibliotecă?

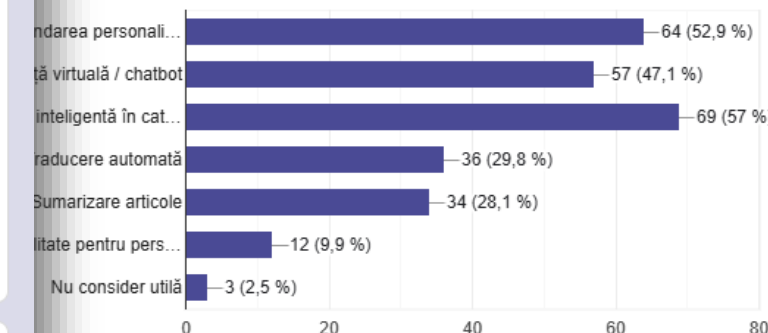
[Copiază](#)

121 de răspunsuri

Pe ce servicii considerați că IA ar putea fi utilă în bibliotecă? [Copiază](#)

121 de răspunsuri

Profilul respondentului

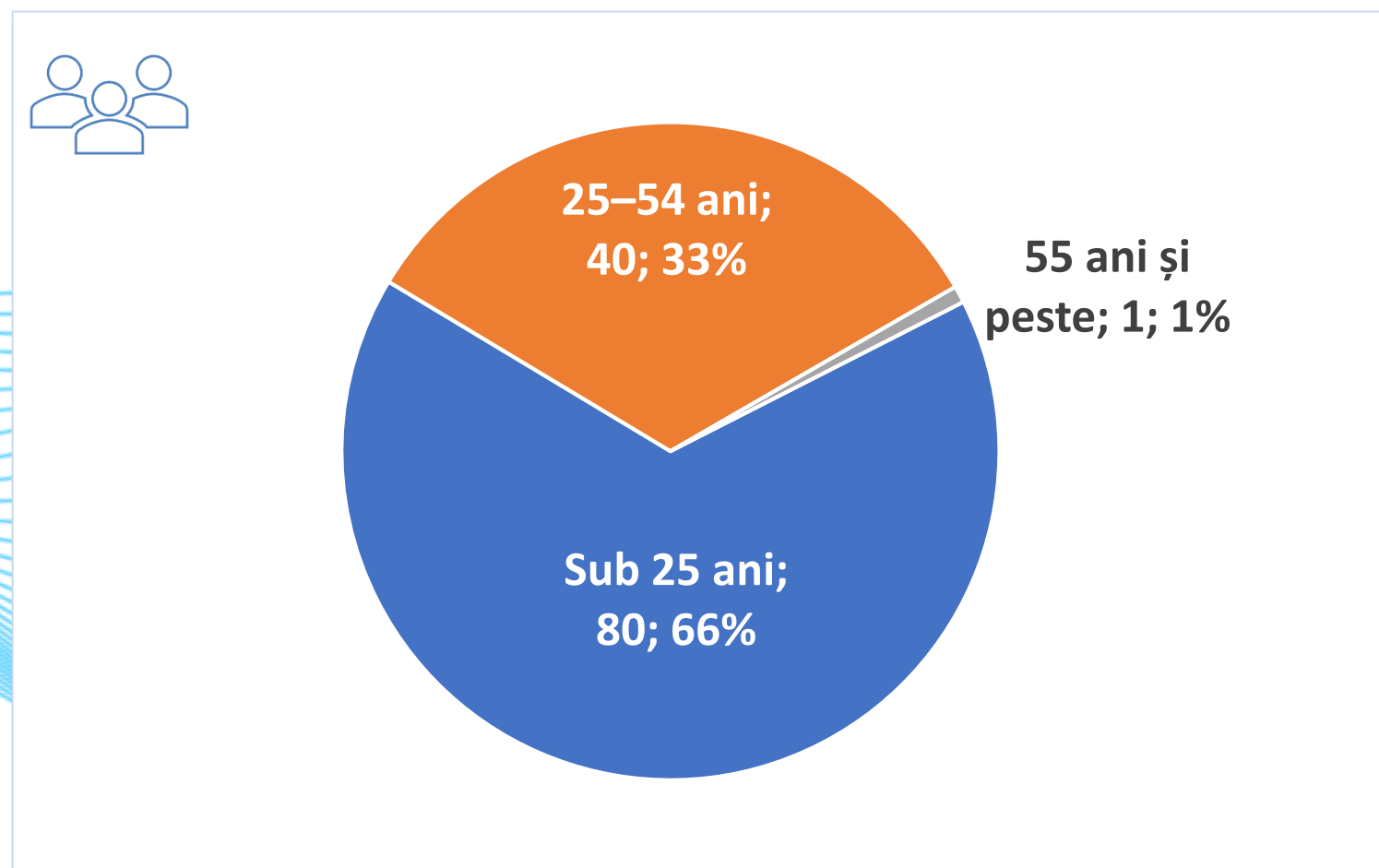

Figura 3 *Categoria de vârstă*

- <25 ani – categorie dominantă
Include majoritar elevi și studenți (licență, parțial master)
- 25-54 ani – predominant cadre didactice + masteranzi
- 55+ – reprezentare redusă

Structura pe vârstă reflectă distribuția statutului academic

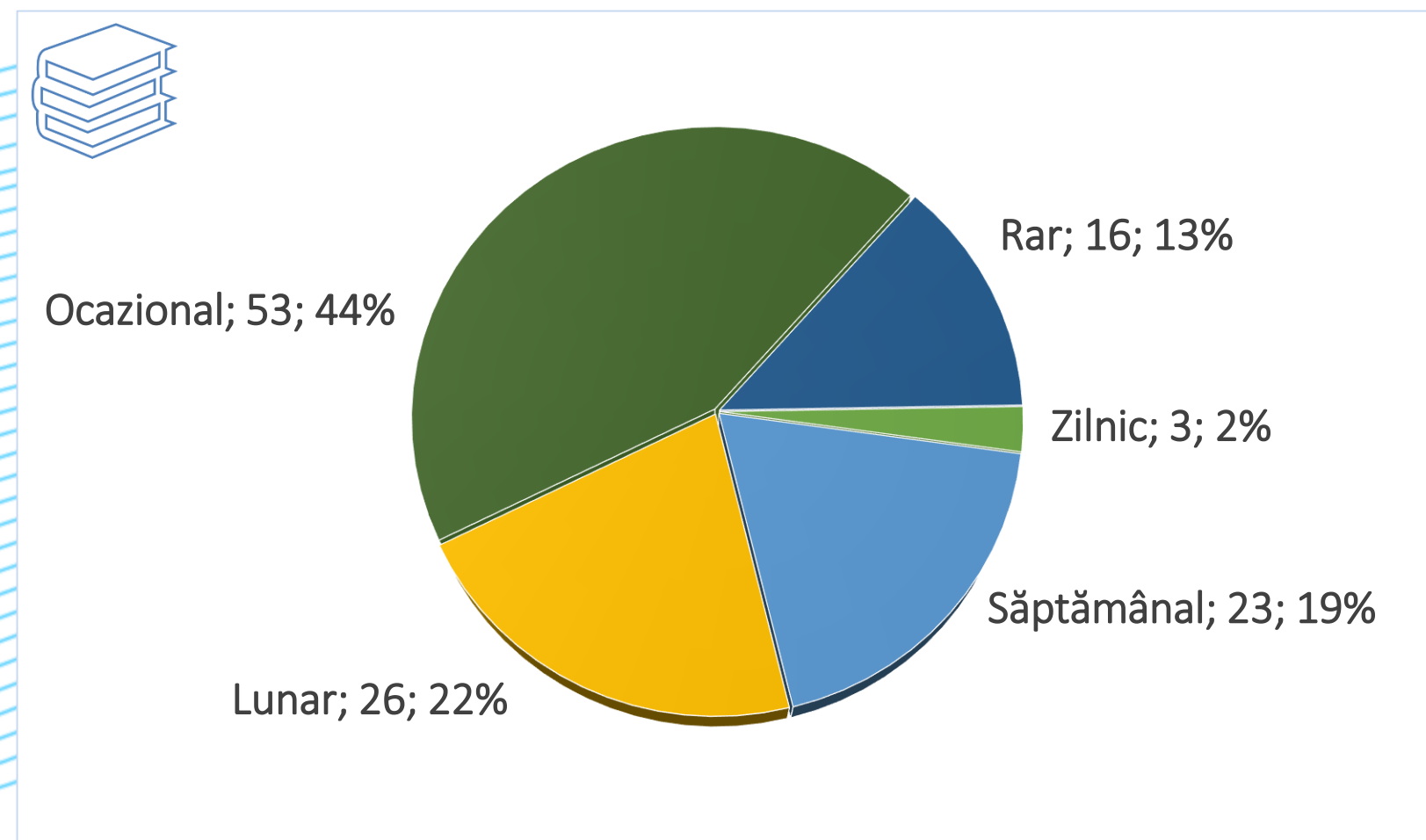

Figura 4 *Frecvența utilizării serviciilor bibliotecii*

- Ocazional – 43,8% (categorie dominantă)
- Lunar – 21,5%
- Săptămânal – 19,0%
- Rar – 13,2%
- Zilnic – 2,5% (utilizare intensivă redusă)

frecvența utilizării explică indirect și **cum vor folosi IA**

Utilizare orientată spre nevoi punctuale, nu frecventă

Profilul respondentului

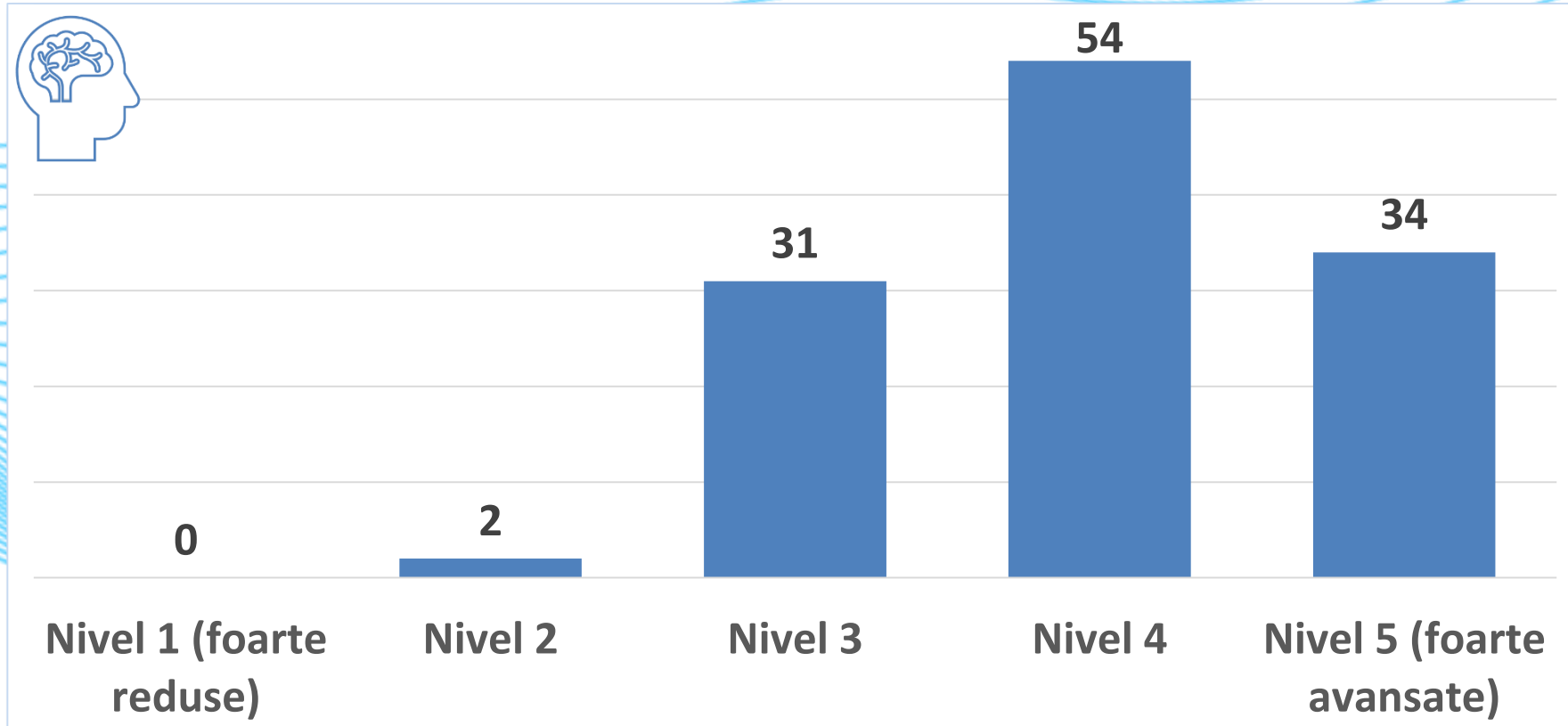

Figura 5 *Evaluarea competențelor digitale generale*

- Nivel 4 – 44,6% (dominant)
 - Nivel 5 – 28,1%
 - Nivel mediu (3) – 25,6%
 - Nivel redus – aproape inexistent (1,7%; fără nivel 1)
- Total nivel 4–5: 72,7%

Eșantion cu nivel ridicat de alfabetizare digitală

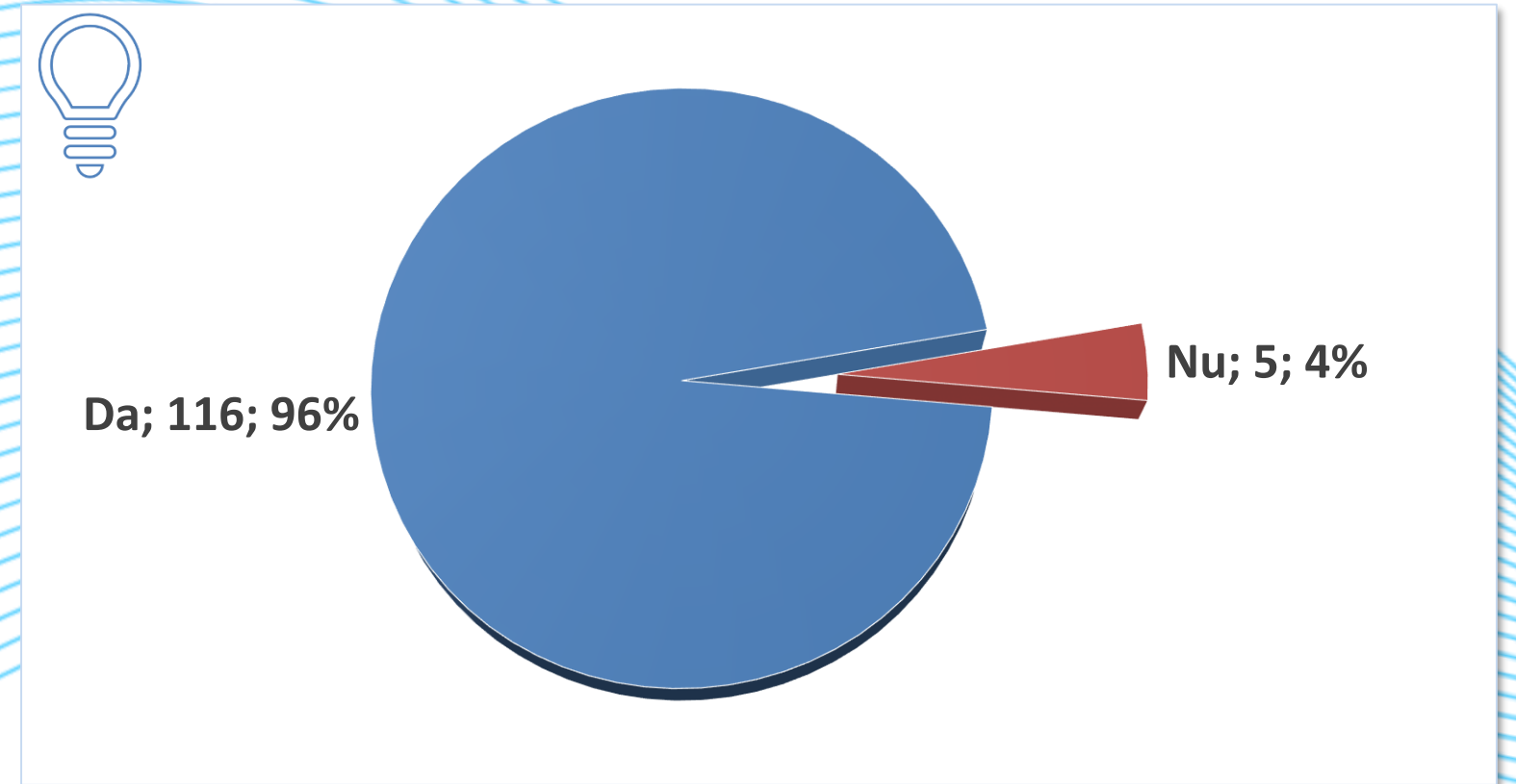
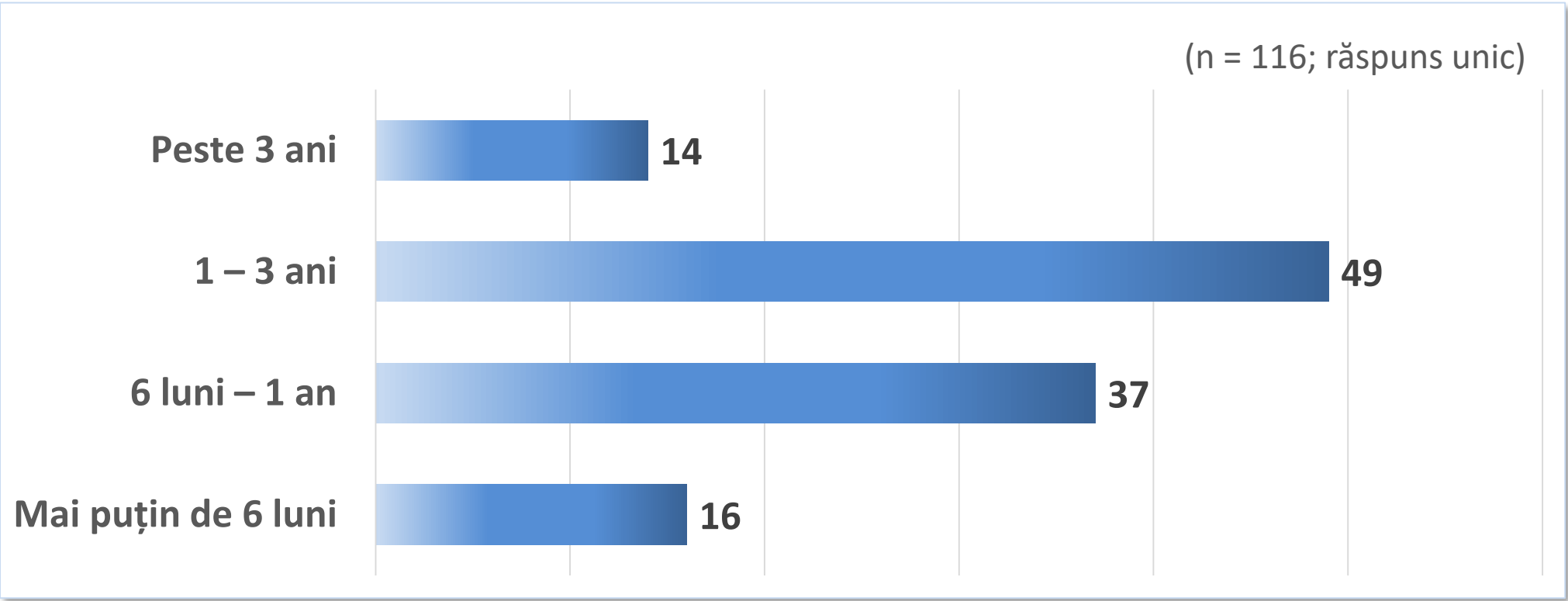

Figura 6 *Utilizarea conștientă a instrumentelor de inteligență artificială*

- 95,9% – au utilizat IA (dominant)
Utilizatori – majoritar <25 ani
 - 4,1% – non-utilizatori (segment marginal)
Non-utilizatori – tineri, competențe digitale medii–ridicate
- ! Neutilizarea IA nu indică deficit digital, ci opțiune individuală

IA este deja integrată în practicile academice ale utilizatorilor

De cât timp utilizați instrumente de inteligență artificială pentru activități de studiu sau cercetare?

Durata utilizării IA × Vârsta

- ☞ Vârsta influențează clar momentul adopției IA
- ☞ utilizatorii tineri sunt adopatori timpurii și utilizatori stabili

Figura 7 *Durata utilizării instrumente de inteligență artificială pentru activități de studiu sau cercetare*

Durata utilizării IA × Competențe digitale

- ☞ Competențele digitale influențează momentul adopției și stabilitatea utilizării IA
- ☞ competențe mai ridicate → utilizare mai timpurie și mai durabilă

Tabelul 1 Corelarea duratei de utilizare IA cu statutul respondentului							
Statut / durata	Vârsta			Competențe digitale			
	Sub 25 ani	25–54 ani	55+ ani	Nivel 5	Nivel 4	Nivel 3	Nivel 2
Mai puțin de 6 luni	8	8		4	7	5	
6 luni – 1 an	16	20	1	5	15	16	1
1 – 3 ani	39	10		13	26	10	
Peste 3 ani	13	1		11	3		

În ce scop utilizați IA în activitatea de studiu sau cercetare?

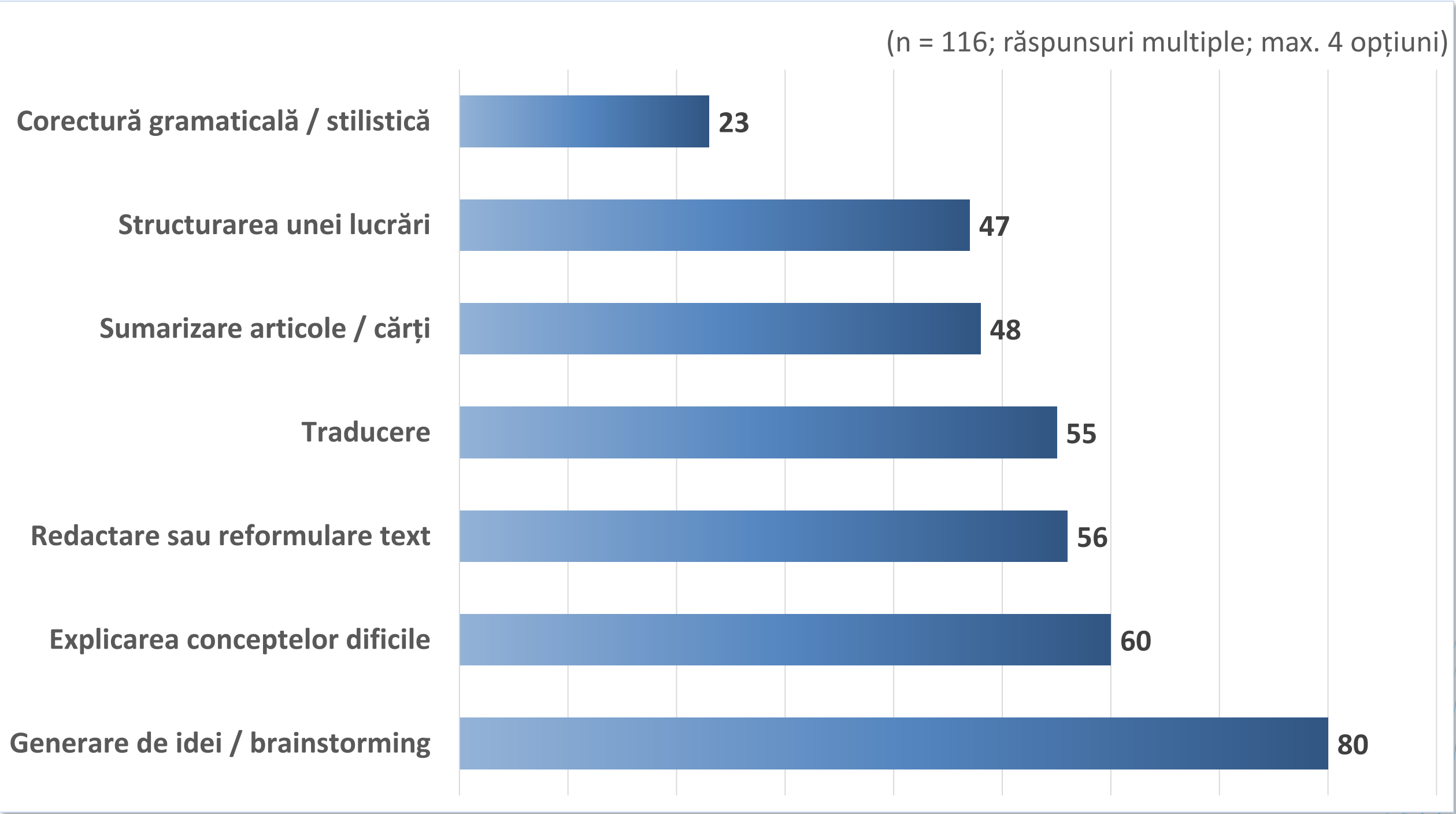

Figura 8 *Scopul utilizării IA în activitatea de studiu sau cercetare*

☞ IA este, în primul rând, *un sprijin în învățare* prin brainstorming și explicare, dar și un **instrument eficient pentru producere de conținut**, ajutând la redactare, traducere, sumarizare și structurare.

În ce scop utilizați IA în activitatea de studiu sau cercetare?

Tabelul 2 Scopuri de utilizare a IA în funcție de statut (%)		
Statut respondent	Sprijin în învățare (%) (brainstorming, explicare concepte)	Producere conținut (%) (redactare, traducere sumarizare, structurare)
Elevi	51,00%	49,00%
Studenti (toate ciclurile: licență + master + doctorat)	36,50%	63,50%
Cadre didactice	37,50%	62,50%
(procente calculate în raport cu totalul răspunsurilor din fiecare categorie)		

Scopul utilizării IA × Statut

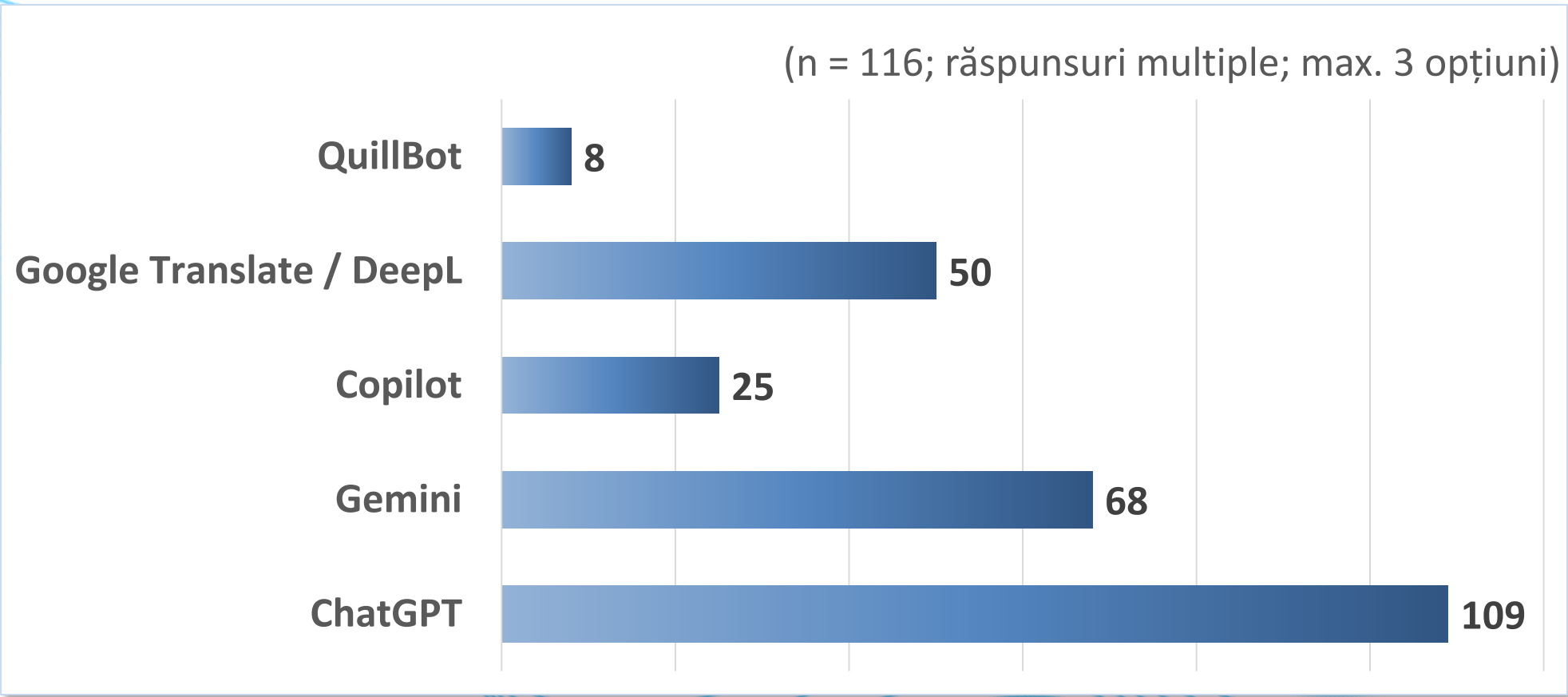
- ☞ elevii → folosesc IA pentru a înțelege
- ☞ studenții + profesorii → folosesc IA pentru a produce conținut

Scopul utilizării IA × Competențe

- ☞ competențe reduse → utilizare instrumentală (task-based)
- ☞ competențe ridicate → utilizare mai diversă și mai „inteligentă”

Tabelul 3 Scopuri de utilizare a IA în funcție de competențele digitale		
Competențe digitale	Sprijin în învățare (%)	Producere conținut (%)
Nivel 2	0,0%	100,0%
Nivel 3	31,1%	68,9%
Nivel 4	38,2%	61,8%
Nivel 5	44,8%	55,2%
(procente calculate în raport cu totalul răspunsurilor din fiecare categorie)		

Ce instrumente de inteligență artificială utilizați cel mai frecvent?

- ☞ utilizatorii NU experimentează mult
- ☞ folosesc ce este popular, accesibil și suficient de bun

Figura 9 Instrumente de inteligență artificială utilizate cel mai frecvent

Instrumente utilizate × Competențe

- ☞ competențe reduse → utilizare limitată, focalizată
- ☞ competențe ridicate → utilizare diversificată

Diferența între nivel 4 și 5 este mica, ce înseamnă că după un anumit nivel, diversificarea se stabilizează - utilizatorii nu mai „adaugă instrumente”, ci folosesc mai eficient ce au.

Tabelul 4 Diversitatea instrumentelor de inteligență artificială utilizate în funcție de nivelul competențelor digitale

Competențe digitale	Număr mediu de instrumente utilizate (valoare medie calculată pe baza numărului de instrumente selectate de fiecare respondent)
Nivel 2	1,00
Nivel 3	2,03
Nivel 4	2,41
Nivel 5	2,42

Care sunt principalele dificultăți întâmpinate în utilizarea IA?

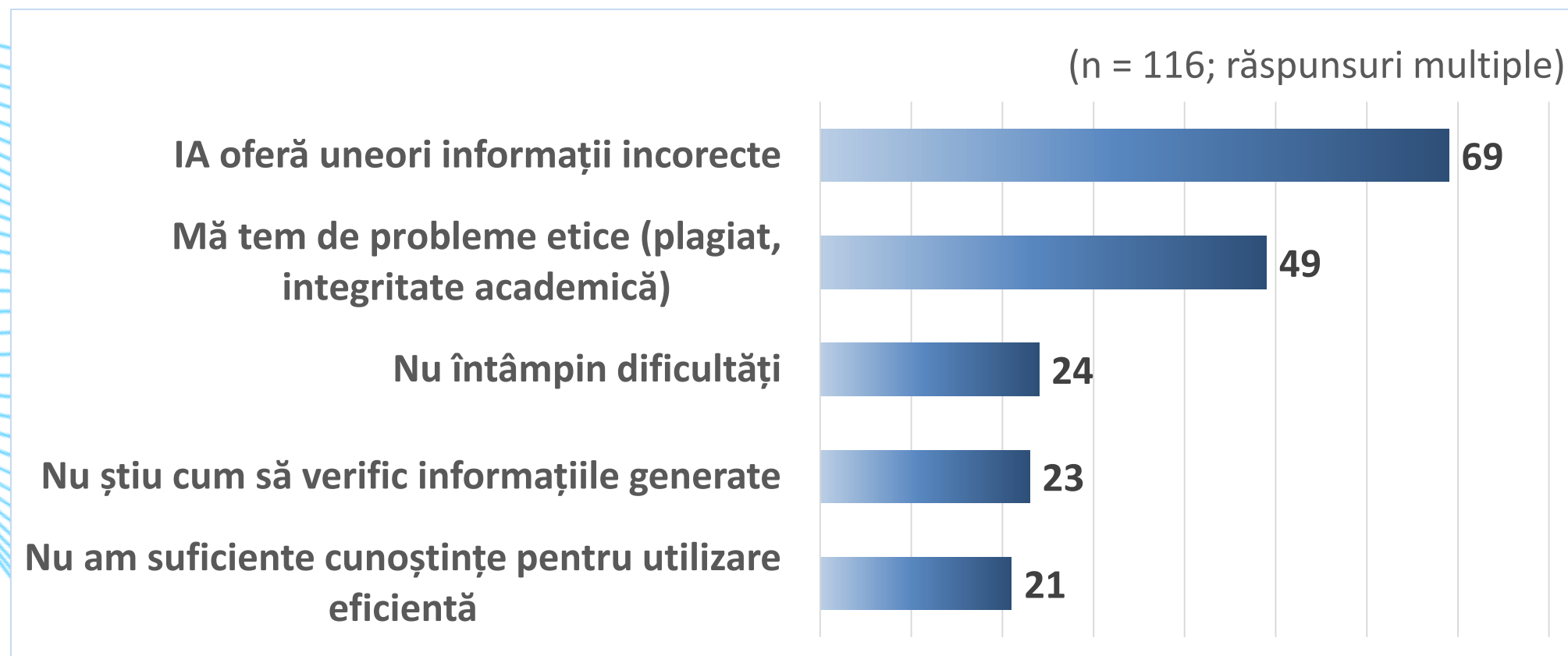

Figura 10 *Dificultăți întâmpinate în utilizarea inteligenței artificiale*

Principalele dificultăți nu sunt de natură tehnică, ci țin de:

- ☞ încredere în informație
- ☞ aspecte etice
- ☞ competențe de utilizare și verificare

Tabelul 5 *Dificultățile întâmpinate în utilizarea inteligenței artificiale în funcție de nivelul competențelor digitale*

Competențe digitale	n	Informații incorecte	Probleme etice	Lipsă cunoștințe	Nu întâmpin dificultăți	Verificare dificilă
Nivel 2	1	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Nivel 3	31	58,1%	41,9%	35,5%	12,9%	22,6%
Nivel 4	51	56,9%	51,0%	13,7%	21,6%	21,6%
Nivel 5	33	66,7%	30,3%	6,1%	27,3%	15,2%

(procente calculate pe fiecare categorie; n indică numărul de respondenți)

Dificultăți întâmpinate × Competențe

- 👉 competențe reduse → dificultăți de utilizare
- 👉 competențe medii → preocupări etice
- 👉 competențe ridicate → evaluare critică a informației

Cum apreciați impactul utilizării IA asupra activității dvs. academice?

(n = 116; răspuns unic)

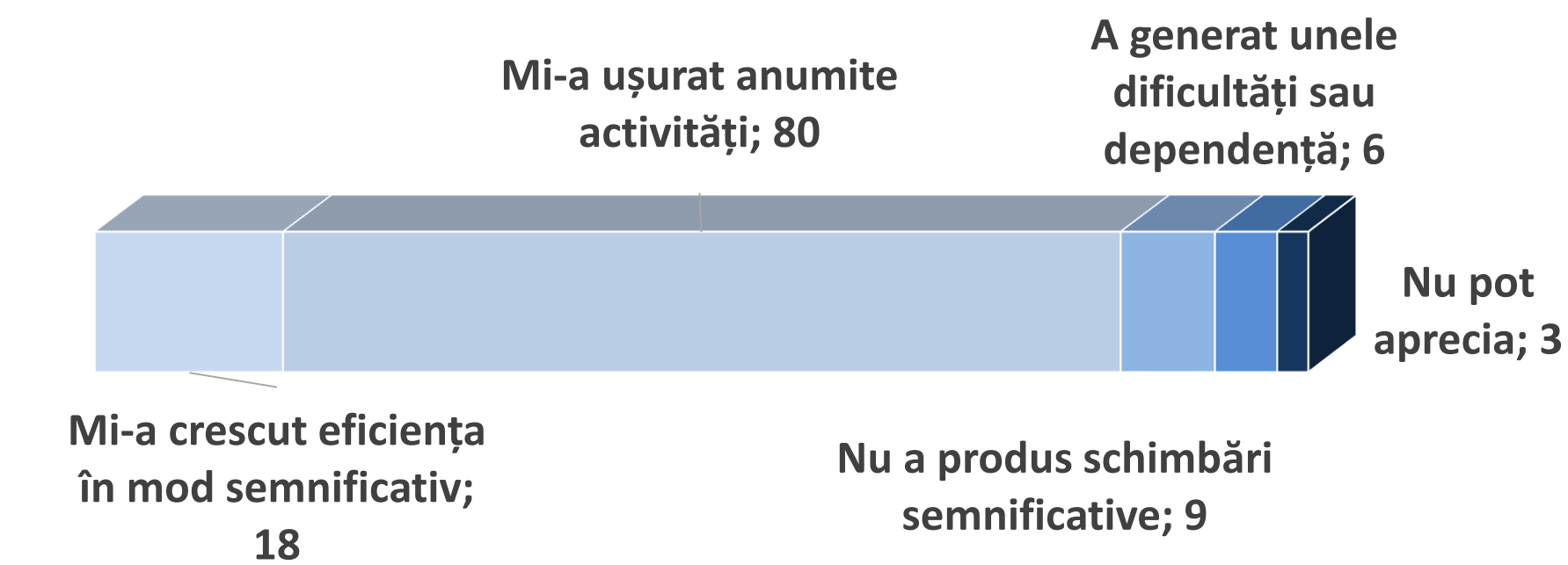

Figura 11 *Percepția impactului utilizării inteligenței artificiale asupra activității academice*

Tabelul 6 <i>Percepția impactului utilizării inteligenței artificiale în funcție de nivelul competențelor digitale</i>						
Competențe digitale	Ușurează activități (%)	Crește eficiența (%)	Fără schimbări (%)	Impact negativ (%)	Nu pot aprecia (%)	n
Nivel 3	67,7	9,7	6,5	16,1	0,0	31
Nivel 4	70,6	17,6	7,8	0,0	2,0	51
Nivel 5	66,7	21,2	3,0	3,0	6,1	33

mulți spun: „mi-a ușurat activitatea”
puțini spun: „mi-a schimbat radical eficiența”
☞ IA = instrument util
NU = „game changer” pentru majoritatea

Impact × Competențe digitale

- ☞ competențe mai mari → impact perceput mai pozitiv și mai clar
- ☞ competențe medii → percepție mai instabilă (inclusiv dificultăți)

Impact × Durata utilizării IA

- ☞ utilizare recentă → impact perceput moderat / incert
- ☞ utilizare de durată → impact mai clar și mai puternic

Tabelul 7 <i>Impactul utilizării IA în funcție de experiența de utilizare</i>						
Durata utilizării	Ușurează activități (%)	Crește eficiența (%)	Fără schimbări (%)	Impact negativ (%)	Nu pot aprecia (%)	n
< 6 luni	62,5	6,2	12,5	6,2	12,5	16
6 luni – 1 an	73,0	10,8	10,8	2,7	2,7	37
1 – 3 ani	67,3	20,4	4,1	8,2	0,0	49
> 3 ani	64,3	28,6	7,1	0,0	0,0	14

Cum ați învățat să utilizați instrumente de inteligență artificială?

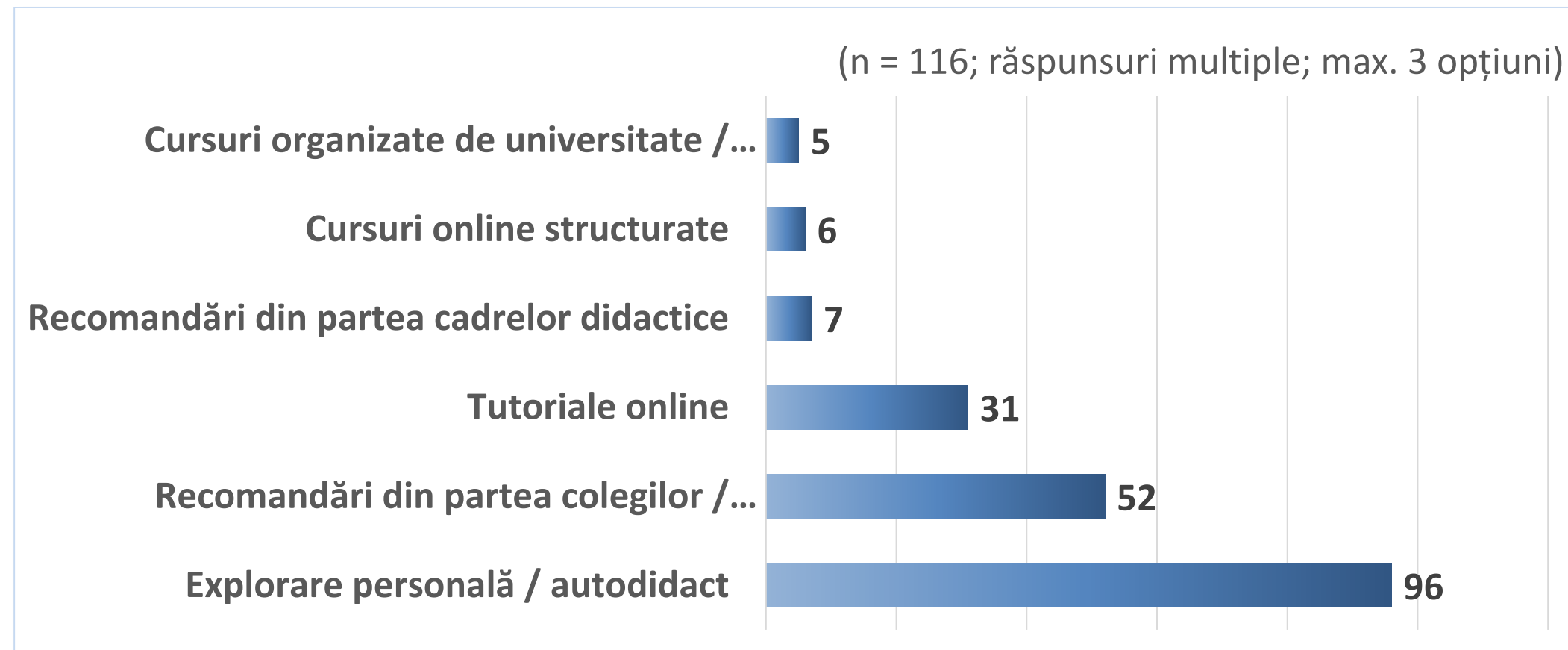

Figura 12 *Modalități de învățare a utilizării instrumentelor de inteligență artificială*

Învățarea IA este predominant autodidactă și informală și foarte puțin instituționalizată.

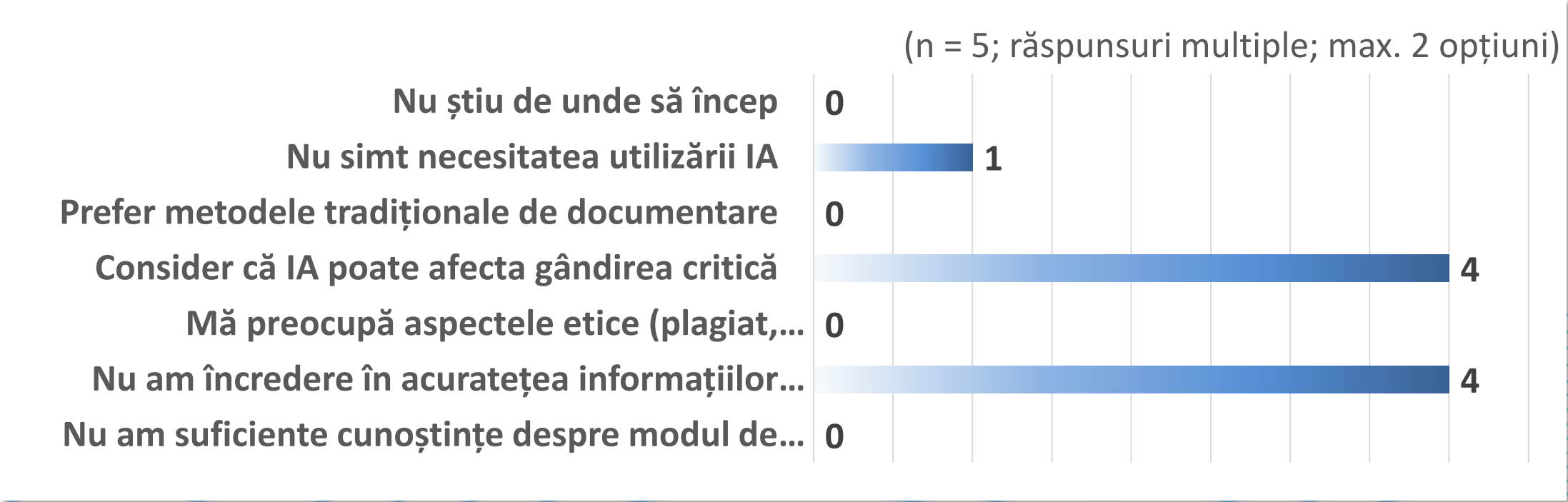
👉 **Rezultat:**
utilizatorii folosesc IA intens, dar nu sunt formați formal pentru asta

concluzii 🖐️ Inteligența Artificială – experiență personală,

- Adoptie ridicată, dar relativ recentă
- Utilizare: învățare, redactare, explicarea conceptelor
- Platforme preferate: generaliste, multifuncționale
- Dificultăți: acuratețea informației și aspecte etice
- Impact: pozitiv, mai ales în facilitarea activităților
- Învățare: predominant autodidactă (formare formală redusă)

Utilizarea IA este emergentă și necesită dezvoltarea competențelor de utilizare critică

Care este principalul motiv pentru care nu utilizați instrumente de inteligență artificială în activitatea de studiu sau cercetare?

non-utilizarea NU este cauzată de lipsa accesului sau lipsa cunoștințelor

ci de:
neîncredere în rezultate și temeri privind impactul asupra gândirii

Figura 13 *Motivele neutilizării instrumentelor de inteligență artificială în activitatea academică*

Ce v-ar determina să începeți utilizarea IA în activitatea academică?

două tipuri de non-utilizatori:

- potențial adoptatori
au nevoie de claritate și suport
- non-utilizatori „fermi”
nu intenționează să adopte IA

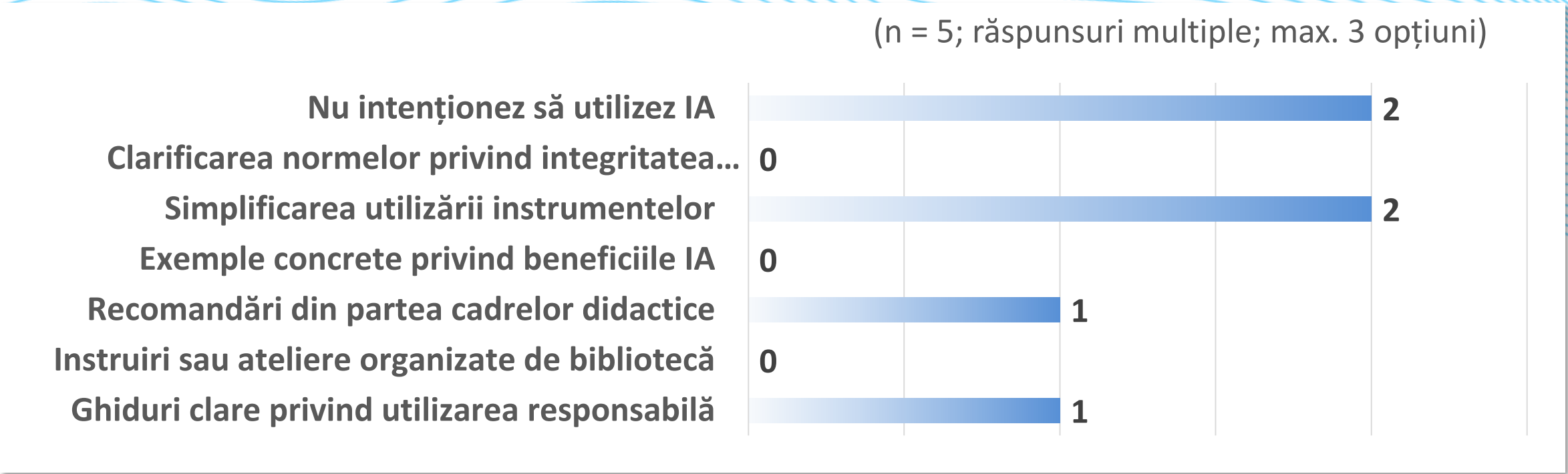

Figura 14 *Condițiile care ar favoriza utilizarea instrumentelor de inteligență artificială (respondenți non-utilizatori)*

În ce măsură sunteți deschis(ă) să utilizați IA în viitor?

(n = 5; răspuns unic)

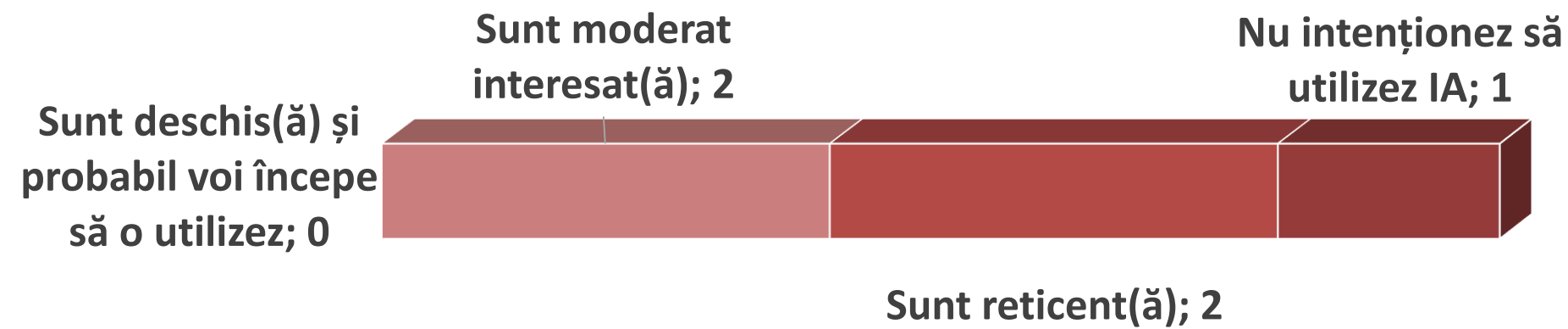

Figura 15 Nivelul de deschidere față de utilizarea inteligenței artificiale în viitor (respondenți non-utilizatori)

☞ non-utilizatorii NU sunt omogeni:
unii → reticenți, dar potențial convertibili
unii → deschiși moderat
unii → resping complet

Observație (din întrebarea anterioară):

☞ nu toți non-utilizatorii sunt „pierduți”
☞ dar nici nu sunt ușor de convins

concluzii ☞ Inteligența Artificială – percepții și bariere

- Nivel redus de deschidere: reticență / respingere
- Motive principale: acuratețea informației, impact asupra gândirii critice
- Condiții de adoptare: ghiduri clare și utilizare responsabilă
- Non-utilizatorii evită utilizarea; utilizatorii integrează dificultățile
- Percepție: utilizatori – pozitivă; non-utilizatori – rezervată

Neutilizarea IA este determinată de factori de încredere, nu de acces sau competențe

Credeți că inteligența artificială va deveni un instrument obișnuit în activitățile academice în următorii 5 ani?

(n = 121; răspuns unic)

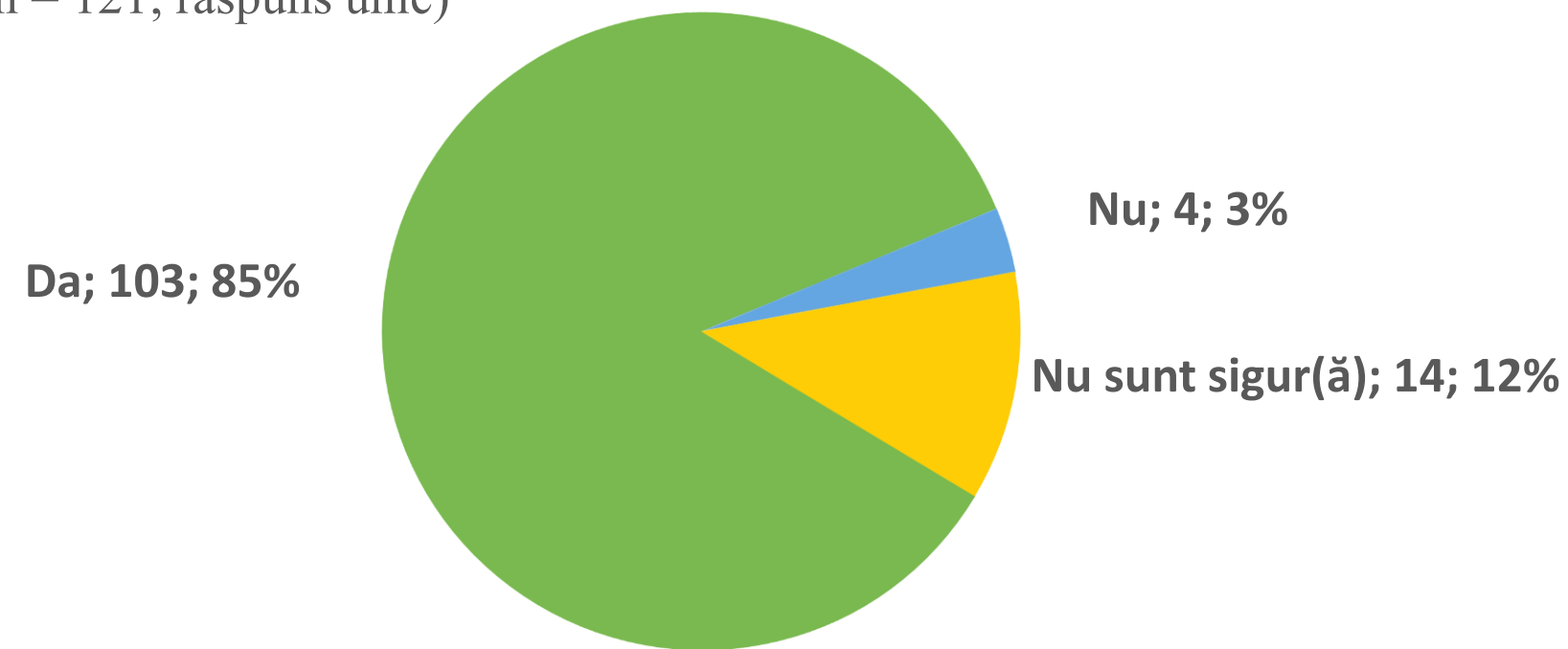

Figura 16 *Percepția asupra integrării inteligenței artificiale în activitățile academice în următorii 5 ani*

- ☞ non-utilizatorii (cei 5) acceptă că IA va deveni obișnuită, nu resping complet viitorul IA dar sunt:
 - mai sceptici
 - mai indeciși

Concluzie

IA nu mai este percepută ca opțiune ci ca evoluție inevitabilă

- ☞ experiența directă cu IA → convingere mai puternică
- ☞ lipsa experienței → mai multă ezitare și rezistență

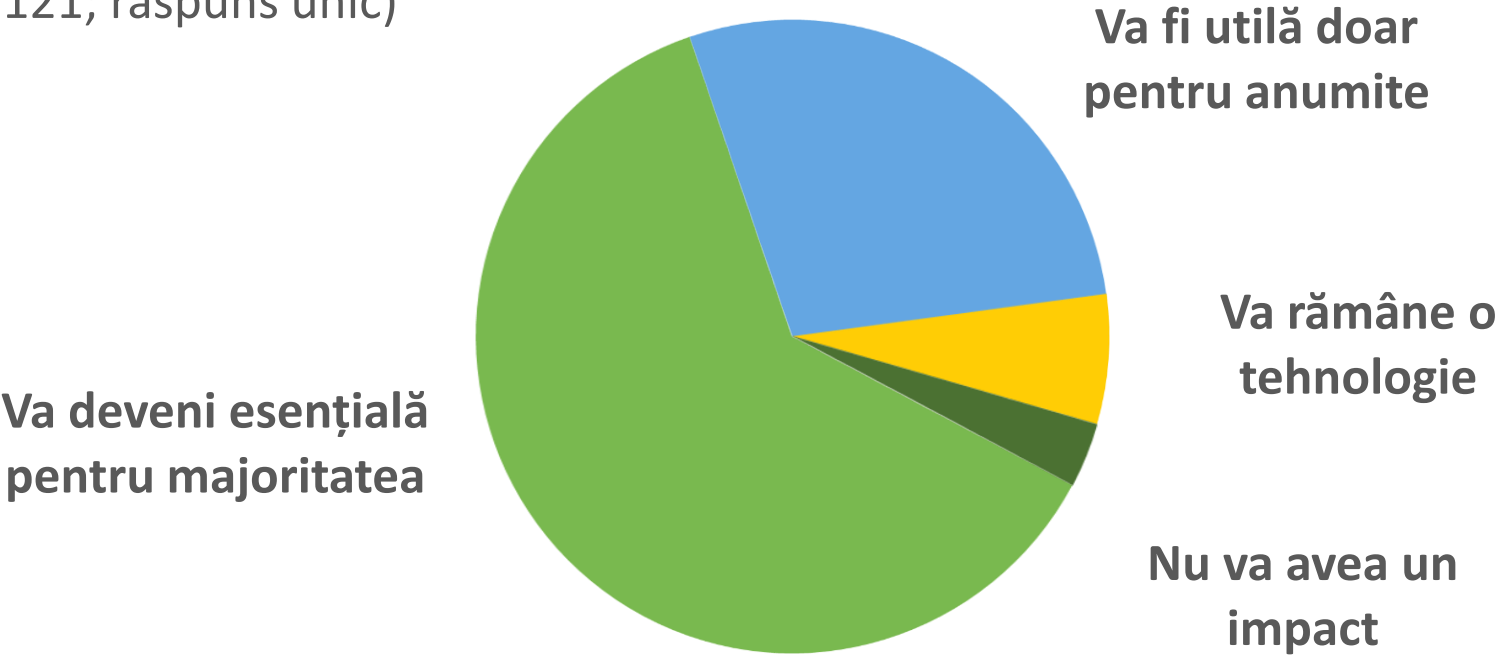
Tabelul 8 *Percepția asupra integrării IA în activitățile academice, în funcție de utilizare*

Utilizare IA / %	Da	Nu sunt sigur(ă)	Nu	n
Utilizatori	86,2%	11,2%	2,6%	116
Non-utilizatori	60,0%	20,0%	20,0%	5

Percepția asupra viitorului IA este larg pozitivă în ambele grupuri, dar este mai stabilă și mai fermă în rândul utilizatorilor.

Ce rol considerați că va avea inteligența artificială peste 10 ani în educație și cercetare?

(n = 121; răspuns unic)

IA este percepută nu doar ca inevitabilă (5 ani), ci ca structural integrată (10 ani)

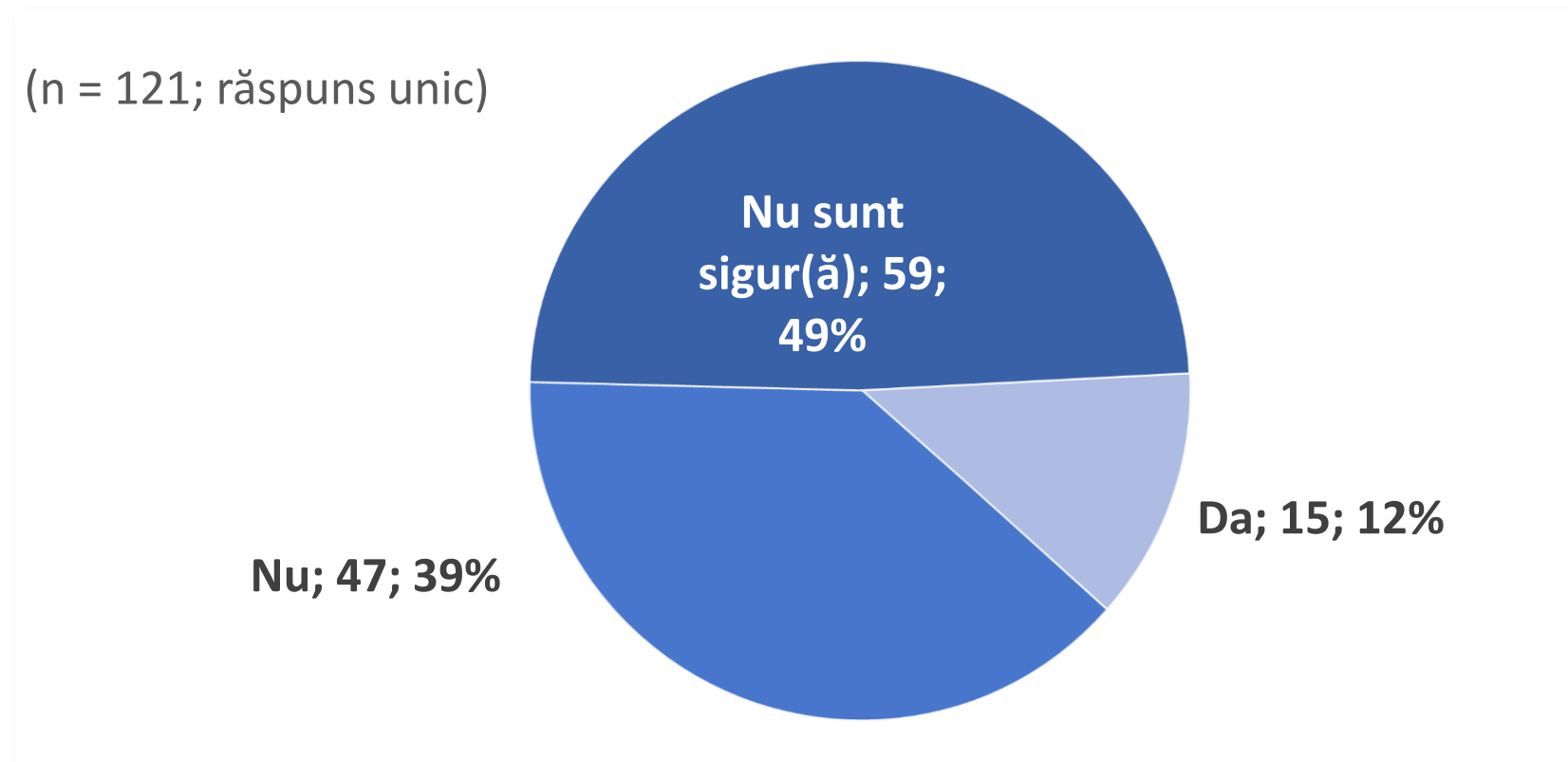
Figura 17 *Percepția asupra rolului inteligenței artificiale în educație și cercetare pe termen lung*

- ☞ utilizatorii → majoritar „factor important”
- ☞ non-utilizatorii → mult mai fragmentați:
 - 40% → acceptă rol major
 - 60% → îl limitează sau îl resping

Tabelul 9 <i>Percepția asupra rolului inteligenței artificiale în educație și cercetare pe termen lung (10 ani), în funcție de utilizarea IA</i>					
Utilizare IA / %	Factor important	Utilă pentru anumite sarcini	Tehnologie opțională	Fără impact	n
Utilizatori	62,9%	28,4%	6,0%	2,6%	116
Non-utilizatori	40,0%	20,0%	20,0%	20,0%	5

📌 Percepție predominant pozitivă asupra rolului IA pe termen lung, influențate direct de experiența de utilizare 📌

Ați întâlnit până acum instrumente sau servicii bazate pe Inteligență Artificială în bibliotecă?

- 12,40% – au întâlnit servicii IA
- 38,84% – nu au întâlnit
- 48,76% – nu sunt siguri
- IA – slab vizibilă în mediul bibliotecar

Concluzie

- ☞ IA există (probabil)
- ☞ dar nu este recunoscută sau vizibilă pentru utilizatori

Figura 18 *Nivelul de recunoaștere a serviciilor bazate pe inteligență artificială în bibliotecă*

IA în educație → percepută ca inevitabilă
IA în bibliotecă → aproape invizibilă

În ce tip de servicii considerați că IA ar putea fi utilă în bibliotecă?

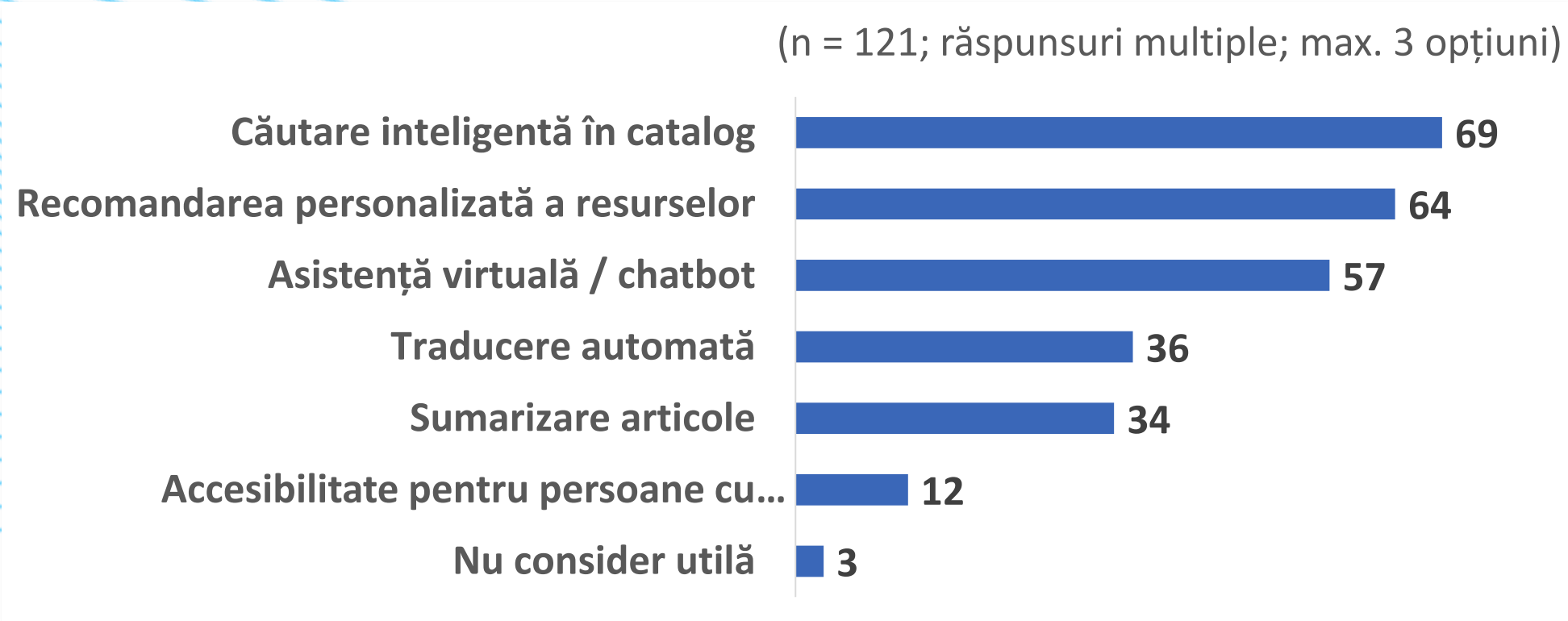

Figura 19 *Domenii de aplicare a inteligenței artificiale considerate utile în serviciile de bibliotecă*

Concluzie

- ☞ utilizatorii nu cer „tehnologie”
- ☞ cer servicii concrete care le simplifică accesul la informație

Contrast:

înainte → „nu sunt sigur dacă există IA în bibliotecă”
acum → „știu exact unde ar fi utilă”
adică:
nu lipsesc ideile, lipsește implementarea / vizibilitatea

concluzii

- preferințele reflectă nevoi academice diferențiate pe categorii de utilizator
- elevi → orientați spre suport general și recomandări
 - studenți → suport interactiv + acces rapid
 - cadre didactice → instrumente pentru eficiență și prelucrare informațională

Tabelul 10 Domenii de aplicare a inteligenței artificiale în bibliotecă, în funcție de statutul respondentului			
Serviciu IA / %	Elevi	Studenți	Cadre didactice
Căutare inteligentă în catalog	17,5%	26,5%	27,8%
Recomandarea personalizată a resurselor	27,5%	21,7%	24,1%
Asistență virtuală / chatbot	17,5%	27,1%	3,7%
Traducere automată	17,5%	8,4%	24,1%
Sumarizare articole	15,0%	11,4%	14,8%
Accesibilitate pentru persoane cu dizabilități	5,0%	3,0%	5,6%
Nu consider utilă	0,0	1,8%	0,0

În ce măsură considerați că biblioteca ar trebui să integreze instrumente de inteligență artificială în serviciile sale?

(n = 121; răspuns unic)

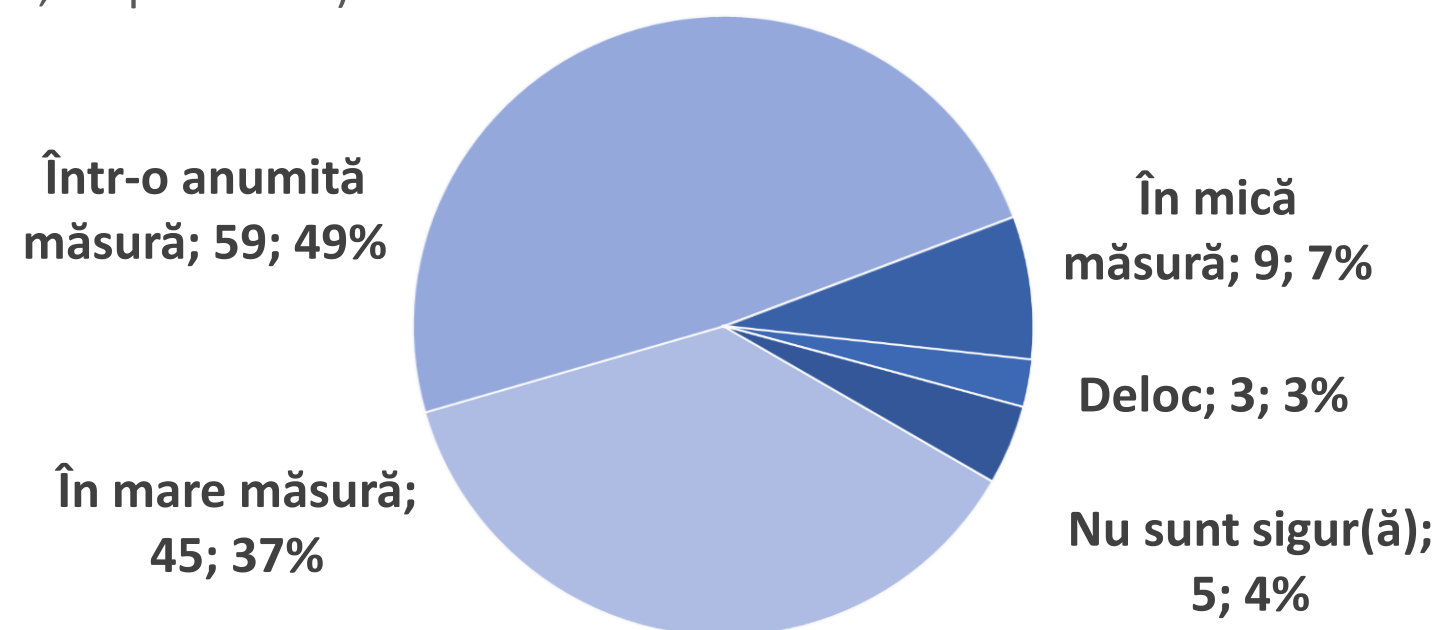

Figura 20 *Nivelul de integrare a inteligenței artificiale în serviciile bibliotecii, conform percepției respondenților*

- 48,76% – integrare „într-o anumită măsură” (dominant)
- 37,19% – susțin integrare extinsă
- Opoziție – redusă (global)

Contrast subtil cu întrebările anterioare:

IA în educație → inevitabilă

IA în bibliotecă → dorită, dar cu măsură

☞ adică:

acceptare ridicată

dar prudență instituțională

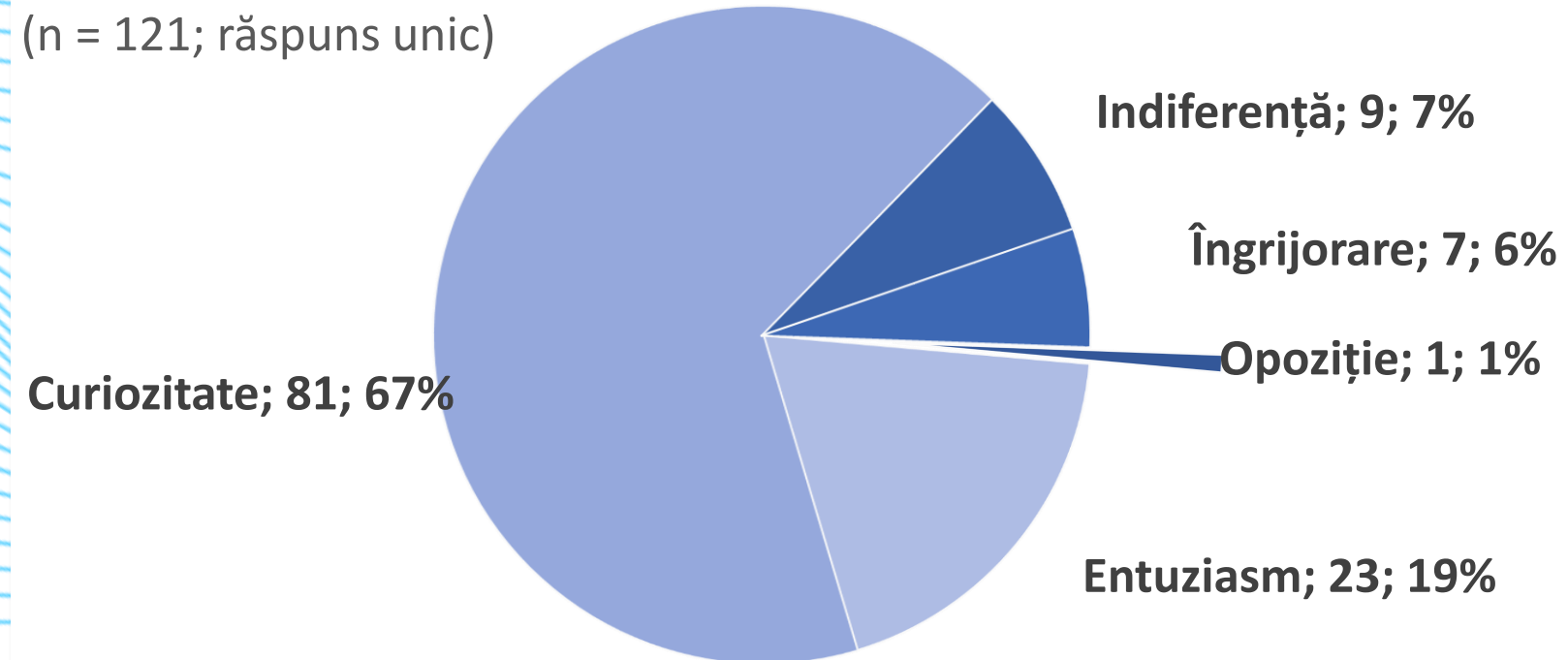
- Utilizatori – susțin integrarea (majoritar)
- Non-utilizatori – opoziție ridicată (40%) + incertitudine (20%)

☞ experiența cu IA schimbă radical poziția:
 utilizatori → integrare dorită și susținută
 non-utilizatori → rezistență + incertitudine

Tabelul 11 *Nivelul de integrare a inteligenței artificiale în serviciile bibliotecii, în funcție de utilizarea IA*

Utilizare IA / %	În mare măsură	Într-o anumită măsură	În mică măsură	Nu sunt sigur(ă)	Deloc	n
Utilizatori	38,8%	49,1%	7,8%	3,4%	0,9%	116
Non-utilizatori	0	40,0%	0%	20,0%	40,0	5

Ce emoție vă provoacă ideea utilizării inteligenței artificiale în bibliotecă?

- Curiozitate – 66,94% (dominant)
- Entuziasm – 19,01%
- Indiferență – 7,44%
- Îngrijorare – 5,79%
- Opoziție – 0,83% (marginală)

Emoția dominantă în raport cu IA- curiozitatea & entuziasmul

☞ oamenii nu resping IA, dar nici nu o idealizează

☞ sunt în faza de explorare, nu adopție completă

Figura 21 *Reacții emoționale față de utilizarea inteligenței artificiale în bibliotecă*

- Utilizatori – emoții pozitive (curiozitate, entuziasm)
- Non-utilizatori – profil fragmentat (indiferență, îngrijorare, opoziție)
- Entuziasmul – absent la non-utilizatori

☞ experiența modelează emoția:

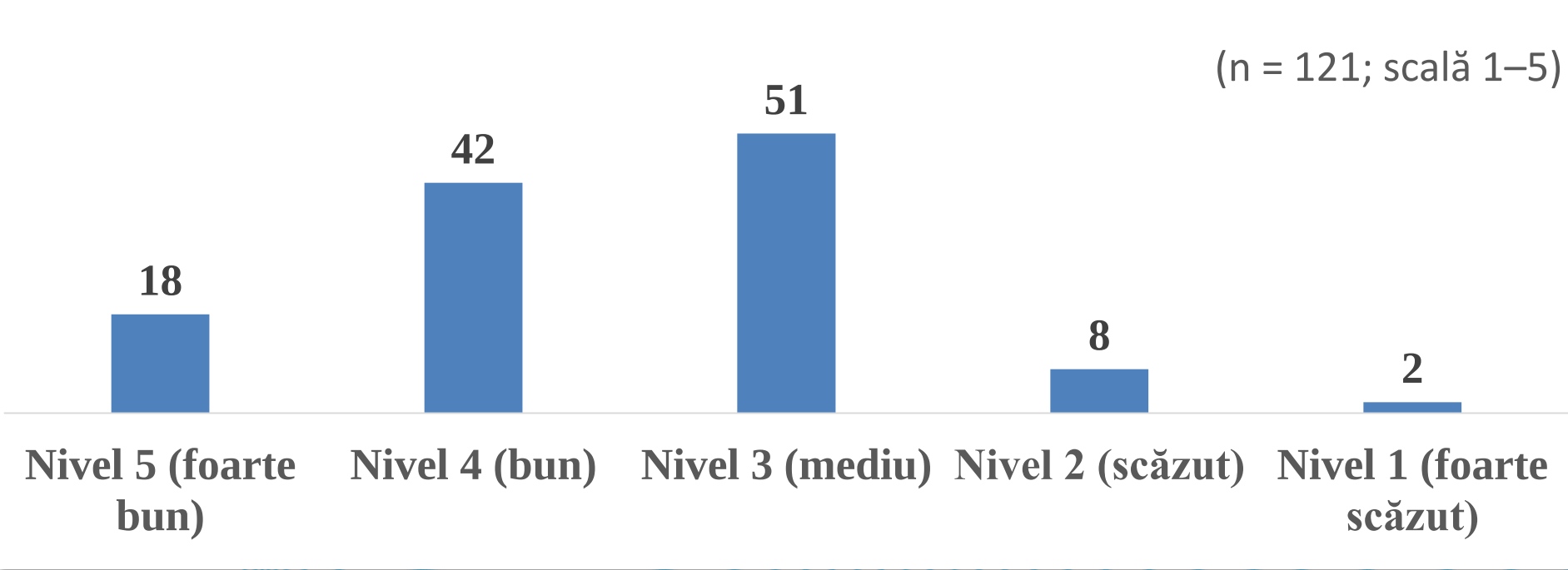
utilizatori → curiozitate + entuziasm

non-utilizatori → incertitudine + rezistență

Tabelul 12 *Nivelul de integrare a inteligenței artificiale în serviciile bibliotecii, în funcție de utilizarea IA*

Utilizare IA / %	Curiozitate	Entuziasm	Indiferență	Îngrijorare	Opoziție	n
Utilizatori	68,1%	19,8%	6,9%	5,2%	0,0	116
Non-utilizatori	40,0%	0,0	20,0%	20,0%	20,0%	5

Cum v-ați evalua cunoștințele despre inteligența artificială?

- Nivel 3 – 42,15% (dominant)
 - Nivel 4 – 34,71%
 - Nivel 5 – 14,88% (pondere redusă)
 - Niveluri scăzute – foarte redus
- ☞ utilizatorii se percep ca relativ competenți dar nu experți

Figura 22 Autoevaluarea nivelului de cunoștințe privind inteligența artificială

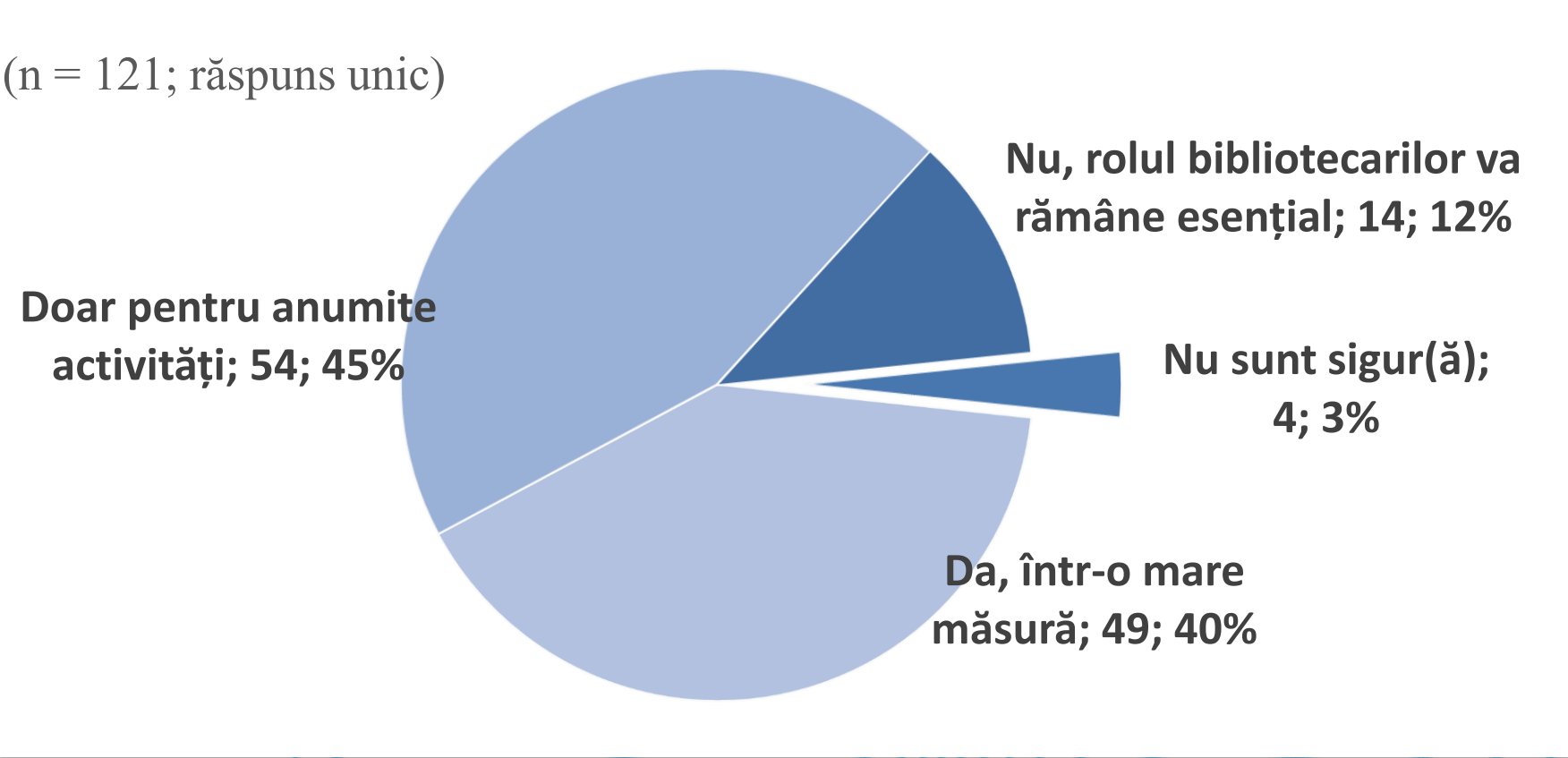
Utilizare IA	Nivel 1 (%)	Nivel 2 (%)	Nivel 3 (%)	Nivel 4 (%)	Nivel 5 (%)	n
Utilizatori	0,0	6,0	42,2	36,2	15,5	116
Non-utilizatori	40,0	20,0	40,0	0,0	0,0	5

- ☞ utilizarea IA este asociată cu un nivel mai ridicat de încredere în propriile cunoștințe
- ☞ lipsa utilizării → percepție limitată sau incertă a competențelor

- ☞ studenții → cea mai mare diversitate (inclusiv niveluri înalte)
- ☞ cadrele didactice → mai prudente în autoevaluare
- ☞ elevii → concentrați în zona medie

Statut	Nivel 1 (%)	Nivel 2 (%)	Nivel 3 (%)	Nivel 4 (%)	Nivel 5 (%)
Elevi	0,0	0,0	50,0	40,0	10,0
Studenți	1,4	8,1	37,8	33,8	18,9
Cadre didactice	0,0	9,1	50,0	36,4	4,5

Credeți că dezvoltarea IA ar putea modifica în viitor rolul bibliotecarilor în relația cu utilizatorii?

- 44,63% – modificări parțiale ale rolului (dominant)
- 40,50% – transformare mai amplă
- Menținere neschimbată – minoritară
- Incertitudine – redusă

Poziția clară a utilizatorilor:

- ☞ IA nu elimină bibliotecarul, îl transformă
- ☞ IA – percepută ca factor de adaptare, nu de înlocuire a rolului bibliotecarilor

Figura 23 *Percepția asupra impactului inteligenței artificiale asupra rolului bibliotecarilor*

- Utilizatori – acceptă schimbarea (parțială sau amplă)
 - Non-utilizatori – poziție mai conservatoare (40% fără schimbări majore)
- ☞ experiența cu IA influențează percepția schimbării:
- utilizatori → acceptă transformarea rolului
 - non-utilizatori → tind să conserve modelul tradițional

Tabelul 15 <i>Percepția asupra impactului IA asupra rolului bibliotecarilor, în funcție de utilizarea IA</i>					
Utilizare IA	În mare măsură (%)	Doar pentru anumite activități (%)	Rolul rămâne esențial (%)	Nu sunt sigur(ă) (%)	n
Utilizatori	41,4	44,8	10,3	3,4	116
Non-utilizatori	20,0	40,0	40,0	0,0	5

Care considerați că este principalul avantaj al utilizării IA în bibliotecă?

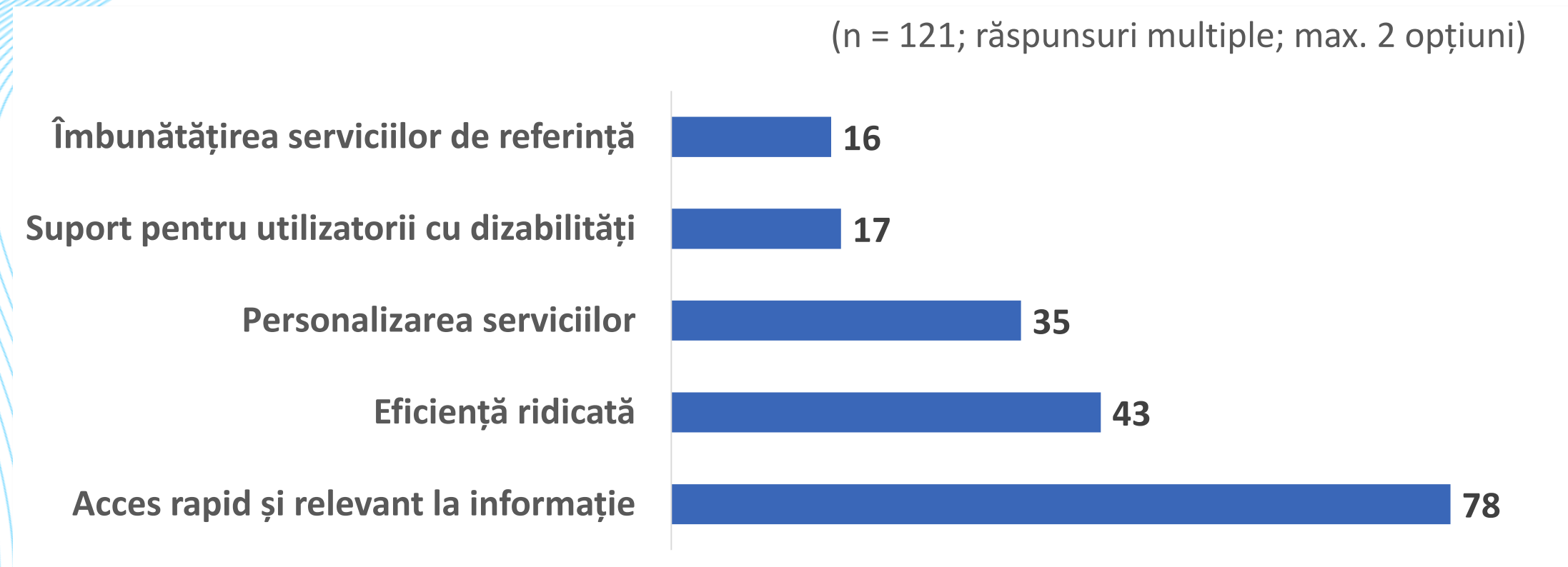

Figura 24 *Avantajele percepute ale utilizării inteligenței artificiale în serviciile de bibliotecă*

IA este percepută în primul rând ca un instrument de:

- acces la informație
- eficientizare
- personalizare a serviciilor

Observație aliniată cu întrebarea despre servicii:

☞ utilizatorii:

spun *unde* ar fi utilă IA

și explică *de ce* ar fi utilă

Cum credeți că ar putea biblioteca să utilizeze IA pentru a îmbunătăți serviciile oferite?

Acces la informație

Căutare în catalog, identificare rapidă a surselor, sumarizarea că: „căutari mai eficiente în catalog”, „introducerea unei selecțiuni ușoare pentru alegerea și găsirea cărții-capitolului necesar”

Asistență utilizatori

Chatboți și răspunsuri automate pentru suport accesibil și eficient: „Să creeze un chat IA care poate ghida găsirea surselor diverse conform temei cercetate sau subiectului dorit”

Personalizare

Recomandări personalizate de cărți, experiență centrată pe utilizator: „pentru a face recomandări personalizate”, „servicii adaptate pentru persoane cu dizabilități”

Suport academic

Referințe bibliografice, traducere automată, sprijin în cercetare: „să ne organizeze materialele bibliografice”, „Posibilitatea de a realiza Referința bibliografică a materialului sintetizat”

Rezerve

Îngrijorări privind substituirea totală a IA și necesitatea inteligenței umane: „Ma îngrijorez ca oamenii vor deveni inutili”, „Nu cred că este nevoie”

Validarea Ipotezelor

1

H1 — Adoptie largă

Confirmată: nivel foarte ridicat de utilizare a IA în activitățile academice (95% din respondenți)

2

H2 — Sprijin academic

Confirmată: predomină redactarea (67%), explicarea (51%) și organizarea conținutului (41%)

3

H3 — Competențe digitale

Validată: competențe mai ridicate → utilizare mai diversificată (nivelul 4-5 – 2,42 / nivelul 3 – 2,01 instrumente)

4

H4 — Motive neutilizare

Confirmată: factori determinanți — încredere (80% din respondenți), familiarizare cu tehnologia (60%)

Concluzii și perspective:

- ✓ Adoptie foarte ridicată a IA în activitatea academică
- ✓ Utilizare orientată spre învățare și elaborare de lucrări
- ✓ IA – suport cognitiv, nu substitut al activității academice
- ✓ Rezerve: acuratețea informației și aspecte etice
- ✓ Învățare predominant autodidactă (formare instituțională redusă)
- ✓ Consens privind rolul viitor al IA în mediul academic
- ✓ Rolul bibliotecarilor – în transformare, nu înlocuire
- ✓ Deschidere pentru integrarea IA în servicii (acces, eficiență, personalizare)
- ✓ Vizibilitate redusă a serviciilor IA în bibliotecă
- ✓ Necesitatea strategiilor instituționale (formare, informare, implementare graduală)

Thank You!

Începe cu puțin. Evaluează rezultatele. Integrează cu înțelepciune.

